

ՐԱԾԵԽԱՄԱ

THE RAHNUMA

Telephone: Ashland 1461

A WEEKLY PAPER

Annual Subscription \$5.00

Published by H. K. Krikorian, 207 Lexington Ave., New York, N. Y.

Entered as second-class matter August 15, 1924, at the Post Office at New York, N. Y. under the Act of March 3, 1879

Vol. VIII, No. 6, February 6, 1926

Ճիւղ 8, Նո. 6, Փետրվար 6, 1926

ՊԷՆՏ Ի ՄԱԽՍՈՒՍԼԱՐ

ՊԻՐ ԱԼԻՄ ՏԻՆՍԻՉ

Գալիֆօրնիան Սան Ֆրանսիսկո չէհրինտէ Լոստեր Պըրպէնք իսմինտէ պիր ալիմ վար տըր: Միւմաիլէյհ՝ նէպաթաթ տաիրէսինտէ իլմի վէ ամէլի մալիւմաթը իլէ մէշհուր օլուպ Փարզըլ նէվտէն նէպաթարը աշըլայարապ պիր չօգ աճայըպ վէ եէնի չիլէքլէր վէ մէյվէլէր մէյտանա կէթիրմիշ տիր: Պու եագընլարտա պիր զազէթա մուխապիրի անըն իլէ տինի էֆ-քեարը հագգընտա միւլազաթտա պուլունմուշ քուլպ պու միւլազաթ Ամէրիգա զազէթալարըն տա նէշը օլունմուշ տըր:

Միւմաիլէյհ իտտիա էտիյօր քի «ճիւմլէ տինլէր, մազընըն տինլէրի վէ փէք իհթիմալէն միւլաթազպլին տինլէրի տէ, ինսան ճինսինէ եարտըմ էթմէտիքտէն մատա նիհայէթ թէհաճ ճիւր էտէճէքլէր տիր: Պէն պիր ալիմ մագա-մընտա ճիւմլէ տինլէրին չիւրիւք թէմէլլէր իւ-զէրինէ պինա օլունմուշ օլտուզլարընա իթի-զատ էթմէքտէն քէնտիմի ալամամ: Հիշ պիր տին քեամիլ տէյիլ, վէ հիշ պիրի միւլհէմ տէ-յիլ: Էյի պիր Ալլահըն ատէմլէրի եանան ճէհէն-նէմ իչինէ աթաճաղընա ինանմամ, պէն պիր տինսիգ իմ: Պէն պիր սկեպտիք իմ, վէ իսպաթ օլունմատըգճա էօլմէմէլլիյէ ինանմայաճա-ղըմ:»

Տիկէր թարաֆտան միւմաիլէյհ տէյօր. «Պէն պէօյիւք, ճիհանի պիր Գուվվէթին մէվ-ճուտիյէթինի գապուլ էտէրիմ: Պու գուվվէթ միւլթալի (պիլէն) պիր Փիքըր մի տիր, տէյիլ

մի տիր, պիլմէմ: Պիր ալիմ մագամընտա պու-նը պիլմէք իսթէր իտիմ. լաքին պիր ատէմ մա-գամընտա պուլնը պիլսէմ պիլմէսէմ Փարգ էթ-մէգ: Քրիստոս աճայիպ պիր հոգեբան (էհլ ի իլմ ի րուհ) իտի: Օ տա քէնտի աարընըն տին-սիգի իտի. չիւնքի մէվճուտ օլան տինէ վէ հիւ-քիւմէթէ գարշը իսեան էյլէտի: Պէն պիր ատէմ մագամընտա Քրիստոսա վէ անըն իչլէրինէ ա-շըգ ըմ: Պու կիւն պէն նասըլ պիր տինսիգ իսէմ, օ տալի քէնտի վագթընըն տինսիգի իտի:»

Մր. Պըրպէնքին տինսիգլիյի թօհաֆ պիր տինսիգլիք տիր: Քրիստոսըն ինանտըղը կիպի ինանըրըմ, եախօտ անըն չիւպհէ էթտիյի կի-պի չիւպհէ էտէր իմ վէ եինէ տէ տինսիգ իմ տէ-մէք զարիպ պիր իտտիա տըր: Ալէմին էսասըն-տա պէօյիւք, ճիհանի պիր Գուվվէթէ ինանը-րըմ, տէմէք, եինէ տէ ճիւմլէ տինլէրին թէմէ-լի չիւրիւք տիր տէմէք, միւլթէնագըզ պիր թագ-րիւր տիր: Քրիստոս օլ ճիհանի Գուվվէթին պիր գաթ օլտուղընա վէ սէվէն պիր փէտէր օլտու-ղընա ինանըպ օլ իմանը վազ էթտիքճէ հիշ պիր մանատա տինսիգ սայըլամազ: Վէ Մր. Պըր-պէնք քէնտիսի ալէմին էսասը օլան գուվվէթին մէվճուտիյէթինէ ինանտըգճա տէմէք օլուր քի տինին թէմէլի չիւրիւք տէյիլ, անճագ իլմին գապուլա մէճպուր օլտուղը միւլհէմ վէ միւ-սէլլէմ պիր հագիգաթ տըր:

Մր. Պըրպէնք «Պու գուվվէթ պիլէն պիր Փիքըր մի տէյիլ մի պէնճէ Փարգ էթմէգ», տէ-յօր. պու իտտիա տալի զարիպ տիր: Մր. Պըր-պէնքին սէնէլէրտէն պէրու էմէք վէրիպ եէ-թիշտիրտիյի պաղչէլէր վար տըր: Պու պաղչէ-լէրտէն պիրինէ կիրսէմ, անըն սահիպինին պի-

լէն պիր Ֆիքըր օլուպ օլմատըղընը պիւմէքլի-
յիմ ֆարգ էթմէզ տէյէմէմ: Էկէր օրասը պիր
զաթա ախտ իսէ օ չիչէքլէրի վէ մէյվէլէրի օ
զաթըն իրատէթիմէ կէօրէ գուլլանմաղա մէճ-
պուր ըմ: Պիր զաթա ախտ տէյիլ իսէ անլէրի
պէն քէնտի իրատէթիմէ կէօրէ գուլլանընըմ:
Պուլլարըն արասընտա հայաթի ֆարգ վար
տըր: Քէզալիք պու ալէմտէ վէ պէնիմ հայա-
թըմտա էկէր շօլ ճիհանի Գուլվէթ՝ պիւլէն պիր
Ֆիքըր իսէ, անըն իրատէթիմէ կէօրէ մուամէլէ
էթմէլի իմ, վէ օ զաթ քէնտի իրատէթիմի պա-
նա իւհամ էտէպիւմէլի տիր, պէն տէ անըն իւ-
համընը անլայապիւմէլի իմ:

Քէզալիք էկէր իմին թէհարրի էյլէտիյի
չու ալէմտէ պէօյլէ ճիհանի պիր Գուլվէթ վար
իսէ, վէ ատէմ քէնտիսի, եանի պիւլէն տուլան,
միւթթալի օլան Ֆիքըր սահիպի ատէմ տախի
պու ճիհանի Գուլվէթին էսէրի իսէ, իմ նա՞-
սըլ տէյէպիւլի քի «պու գուլվէթ եա միւթթա-
լի պիր Ֆիքըր տիր, եա տէյիլ տիր:» Անտէ միւթ
թալի Ֆիքըրտէն եիւքսէք պիր հալ օլապիւլի տէ-
նիսէ պուլը գապուլ էտէպիւլի իղ. լաքին օ՝
իթթիլասըզ պիր Գուլվէթ տիր տէնիլիւրսէ,
պու ճաիղ տէյիլ տիր: Սէպէպ քէնտի էսէրին-
տէն էտնա օլամաղ:

Հէմ տէ տին տէմէքլէ պիղ «Ատէմլէրի Ալ-
լահըն ճէհէննէմ աթէչինտէ ճայըր ճայըր եազ-
մասընա ինանմազ տըր» տէյու թարիֆ էթմէ-
յօրըզ: Տին ատէմին վէ ալէմին էսասը օլան ճի-
հանի, պէօյիւք գուլվէթին վարըղընա վէ ա-
նըն պիւլէն պիր Ֆիքըր օլտուղընա ինանմասը վէ
պու իմանա կէօրէ եաչամասը տըր: Իմտի հէր
քիմ քի պու պէօյիւք վէ ճիհանի Գուլվէթին
մէվճուտիյէթինէ ինանըրսա տինի հայաթըն
իլք ատըմընը ալմըջ օլուր, պու գուլվէթին
պիւլէն Ֆիքըր օլտուղընա տա ինանըրսա տինի
հայաթըն իչինէ կիրմիլ օլուր, վէ քէնտի հա-
յաթընը պու իմանընա կէօրէ եաչամաղա պաչ-
լարսա տինտար պիր ատէմ օլմուլ օլուր:

Լաքին նիչլէն ալիմլէր, ալիմ սայըլան
զաթլար պաղէն պէօյլէ Մր. Պըրպէնք կիպի
միւթէնազըզ պիր եօլտա տիւչիւնիլյօրլար:
Ձանն էտէր իղ պուլըն պիր սէպէպի շու տըր
քի իւմին պիր տաիրէսինտէ իլէրի կիտիպ պէօ-
յիւք իչլէր կէօրէնլէր, պու Ֆիւթիւհաթլարըն-
տան, ինսանմասընա, պէպիւլիւլէնէրէք մալիւ-
մաթըն հէր տաիրէսինի տէ պէօյլէնէ անլայա-

պիւլիւրիմ տէյու տիւչիւնիլլէր, վէ պէօյլէսի
թէնագուլլարա տիւչլէրլէր: Բիմիա էհլի, բու-
հը ինսան իւմինէ տաիր հէր շէյի պիւլիւրիմ պէլ-
լէր, բուհը ինսան էհլի, Ֆիղիքս հապընտա նու
Ֆուլլէ պէյան ը էֆքեար էտէպիւլիւրիմ զանն է-
տէր, պիր տօզթօր ֆէլէֆէտէն պահա էտէր,
պիր միւհէնտիս իմ ի իլահի մուալլիմի քէսի-
լիր: Կէօրիւնիլյօր քի պու իմ ի նէպաթաթ ուս
թատը տա ալնի խաթայա տիւչմիւլ տիւր, վէ
զաննըմըզնա նիչէ տէֆա «ալիմ տինսիլլէր»
պէօյլէնէ տինին թէմէլի օլան հազիգաթլար
իւզէրինտէ տուրուպ տինէ գարչը մէյտան օ-
գուրլար:

Իմտի «ալիմ»լէրին տինսիլլիյինտէն տէ
գօրգմայընըզ: Իմանըմըզ միւհէմէ թէմէլ իւ-
զէրինտէ տուրուլյօր:

ԻՆԿԼԻՉՃԻ ՍԵՅԵԼԵՑԷՆ ԷՐՄԷՆԻԼԷՐ

Հայաթսօս էրմէնիլէր Թրքախօսլարը Թիւրք
ճէ սէօյլէտիլլէրի իչիւն թաղալիս էտէրէք ան-
լէրի էրմէնիճէ էօյրէնմէյէ թէչլիպ էտէրլէր:
Քէմալա էրտիքտէն սօնրա եէնի պիր լիսան էօյ-
րէնմէքլիյին թաղիի կիւճլիւքլէրինի պիւլիւր ի-
քէն եինէ տէ միլլի հիսսիյաթ խաթըր իչիւն
պու կիւճլիւյէ բաղմէն էրմէնիճէ էօյրէնմէլէ-
րինի թալէպ էտէրլէր: Պուլըն պիր սէպէպի
Թիւրքտէն խօչլանմատըզլարը իչիւն օնուլ լի-
սանընը տա իչիթմէք իսթէմէքտիլլէրի տիր.
լաքին տահա պէօյիւք պիր սէպէպ տէյու էր-
մէնիճէ լիսանըն իսթիմալը պու տաղըլմըջ միւ-
լէթին ազալարը արասընտա գուլվէթի պիր
պաղ օլտուղընը մէյտանա կէթիւրիլլէր: Շու
խարիճի թէհսիսաթ արասընտա միլլի հիսսի-
յաթը զայիպ էթմէյիպ, միլլէթէ տօղրու գալպ
լէրտէ պիր մուհապպէթ պէսլէմէք իչիւն, անը
տէհլէրտէն պէրու պիր պէտէն հալինտէ հըֆզ
էթմիլ օլան շու մուգատտէս լիսանը պու
կիւն տախի հըֆզ էթմէք իսթէրլէր: Քեաչքի
ճիւմլէ Հայլար հէր նէրէտէ պուլուլսալար, օ-
րատա քէնտիլլէրին աղիղ լիսանընը անլայա վէ
օգուլապիլլէ իտիլէր:

Լաքին ինկիլիղճէ սէօյլէյէն էրմէնիլլէրէ
նէ՞ տէմէլի: Ամէրիգատա պուլուլսան էրմէնի-
լլէրին էվլատլարը ինկիլիղճէյի գուլլանմաղա
պէրապէր էրմէնիճէյի տէ էօյրէնմէք իսթէմէ-
յօրլար, պիտիլլէրինի տէ ունուլթուլյօրլար:

Թրքախօս Հայրար Թիւրքճէյի Գուլլանմաղա մէծպուր պուլունույօրլար իսէ տէ, հիշ տէյիլ միլլի հիսսիյաթը թէրք էթմէյօրլար: Անլէրին ճիւղլէսի տէ կէշմիշ սէնէլէրին թէատտիլէրի իշինտէն կէշմիշ օլտուգլարը իշին միլլէթի սէվմէք նէ օլտուգլունու պիլիյօրլար: Լաքին Ինկիլիզճէյի սէօյլէյէն նէսլ ալէլէքսէր պուլ-տա սողուպ պէօյիլմիշ օլտուգլարընտան միլ-լէթին թէվարիիսիէ տաիր պիր շէյ պիլմէզլէր վէ միլլի հիսսիյաթը տա տէրունլէրինտէ տույ-մայօրլար: Պէօյլէյէր վալիտէյնլէրինին լիսան վէ Գուլլէրընտան (Թէրպիյէ մէսլէյինտէն) տէ ճէզպ օլունմատըզլարը իշին Ֆազլա օլարապ պիր տէ էրմէնիլիյէ գարշը նախօշնուտի հիսս էտիյօրլար: Վէ սալ իշի պօզան ճիհէթ տէ պու տըր: Պու սընֆ կէնճլէր էրմէնիլին պու կիւն-քի միւզապազլարը իշին հիսս ի իշթիրաք թա-շըմատըզլարը սէպէպտէն անլէրէ մուսվէնէթ էլի ուզաթմապ պապընտա տախի կէվլէք տալ-րանրօրլար:

Պունըն չարէսէ նէ՞ տիր: Պու նէսլտէ օլ-մապ իսէ, կէլէճէք նէսլտէ էրմէնիլիէ Ամէրիգա էրմէնիլէրի իշին պիւսպիլիթին նամալիւմ պիր լիսան օլաճապ տըր: Պինսէն ալէյհ Պրն. Ա. Վանարեանըն պիր սըրատա Հայրեմիքտէ եազ-տըղը կիպի «Ամէրիգատա տօզմուշ օլամ Հայ կէննիլէրիսի իշին մութլապ էլգեմ օլամ շէյ էր-մէնի լիսանը տէյիլ էրմէնի բուիը տըր:»

Լաքին պու «էրմէնի բուհը» պու կէնճլէրին գալպինէ նասըլ եէրլէշտիրիլմէլի տիր:

Ձանըմըզմա պունըն էն միւլէսսիր Թարիգի անլէրին անլատըզլարը լիսան իլէ պու բուհը անլէրին բուհունա թէլէրին էթմէք տիր: Պունըն տա իքի վասըթասը վար տըր, պիրի քէլամ, տիկէրի մաթպուլաթ:

էրմէնիլէրէ մախսուա իճթիմալարտա, եա նի քիլիսէլէրտէ, կէնճլէր շիրքէթլէրինտէ վէ իւնսի ճէմիյէթլէրտէ Ինկիլիզճէ լիսանտա ան-լէրէ միլլէթին ահվալը հազգընտա սողրու վէ միւլէսսիր խապէրլէր վէրմէք, էրմէնի Թարիիսի հազգընտա ինթէրէսթիմի մալիւմաթ թէլէրին էթմէք լազըմ տըր:

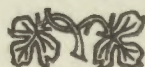
Տիկէր պիր Թարիգ մէզքիւր մէսէլէլէրէ տաիր Ինկիլիզճէ լիսալէլէր, քիթապլար վէ զա-զէթալար նէշը էթմէք տիր: Շիմտի Նիւ Արմի-նիա զազէթասը Ինկիլիզճէ լիսանտա նէշը օլուն-տուղու կիպի պաշգա զազէթալար տախի նէշը օլունմալը տըր:

Վէլհասըլ Ինկիլիզճէ սէօյլէյէն էրմէնիլէր էրմէնիլիյէ անճապ Ինկիլիզճէ լիսան իլէ գա-զանըլապիլիլէրէր:

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՕԳԱՐՆՈ՝

Մուհաճիրլէրին փէք ուզապ պիր մէրքէ-ղինտէն ալտըղըմըզ պիր մէքթուպտա շէօյլէ օ-գույօրըզ. «Օն ալտան պէրու Ազգային տեղա-կան իշէր կուսակցական մէսէլէլէր եիւզիւն-տէն գարմազարըզ պիր հալ քէսպ էյլէտի: Քի-լիսէ պաշտօնեալարը, վարդապետ վէ քահա-նայ, օն ալ տըր մաաշ ալամամըզ ըզ: Օրտան պուրտան, էօտիւնճ ալարապ եաշատըղըմըզ ի-շին չօզ կիւն պիր վազիյէթտէ պուլունույօ-րըզ: Կուսակցական կիրքլէրին բահաթլանմա-սընա վէ ազգային իշէրին նօրմալ պիր հալ քէսպ էթմէսինէ պէլէյօրըզ:»

Նէ՞ աճընաճապ պիր հալ: Էօյլէ եէրլէրտէ կուսակցական մէսէլէլէրէ նէ՞ լուզում վար. պու կիւն միլլի հայաթըմըզտա օ ճինս մէսէլէ-լէրէ նէ՞ լուզում վար տըր: Ազգային շրջան-լարտա շիմտիյէտէք սիյասի վէ քիլիսէվի Ֆըր-զալարըն Ֆարգլը վէ մուխալիֆ խաթթլար իւ-զէրինտէ իշէմիշ օլմալարը քեաֆի սայըլըպ եէր եէր «Լօգարնօ ահտնամէլէրի» իմզա էտի-լէրէք իշէր «նօրմալ պիր հալ» քէսպ էյլէսէ էյի օլմա՞զ մը: Պիզ էմին իզ քի կուսակցական պիւրօլար պու նէվ բահաթսըզլըզլարը թէշվիզ էթմէյօրլար. լաքին եէր եէր մահալլի պօսլար իշէրի պու հալլարա եէթիշտիրիյօրլար: Իւ-միտ էտէրիզ քի Ֆարգլը մէրքէզլէրտէ պուլու-նան նուֆուզ սահիպի գաթլար հէր հանկը Ֆըր-զա եա քիլիսէյէ աիտ օլտալար, պու ույզունսըզ հալլարըն հէմ քէնտիլէրին սիրէթինէ հէմ միլ-լէթին սէլամէթինէ սօգունան մուզիրը թէէ-սիրլէր օլտուղունը պիլէրէք սուհ ու ասայիշ վէ սէլամէթ վէ իթթիհատը թէշվիզէ սայ է-տէճէլէր տիր: Արթըզ պու խուսուստա ույա-նաճապ վազթ կէլմիշ տիր:

ՐՈՒՀԱՆԻ ՀԱՅԱԹ

ԷՃՆԵՊԻ ՏԻՅԱՐՏԱ ՆԱՀՄԵ

Բ.

Պագ Դաւիթէ, կէրէք սաքին սուլար քէնա-
րընտա, կէրէքսէ ալը վէ արսլանըն հիւճմիւն-
տէ, հէմ փատիշահ սարայընտա, հէմ տէ Ա-
տուլլամ մաղարասընտա թէրէննիւմ էտիպ տէ-
յօր. — «Պէն էօլիւմ կէօլկէսի տէրէսինտէն կէն
սէմտէ գօրգամամ, զիրա Սէնին ասան պանա
թէսէլի վէրերէր»:

Պագ հազրէթ ի էյուպա, էվլատ չօգ, սէր-
վէթ ղանի: Նէ՛ թապի տիր պէօլէ պիր հալ-
տէ իլահի օգուճագ: Լաքին աճէլէ էթմէ, եէնի
մէնգարէյէ սէյր էյլէ: Սէրվէթ կիթմիւ: Էվ-
լատլարը զայ օլմուշ: Տօթլարը եիւզ չէվիր-
միշէր: Եա շու գարըսընըն սիթմիւրի, ա՛հ,
պու հէփսինտէն աղըր: Բի՞մ պու կիպի պիր
հալտէ իրլայապիլիր: Լաքին տինլէ, Յոք նասըլ
թէրէննիւմ էտիյօր — «Բապպ վէրտի, Բապպ
ալտը, Բապպըն իսմի միւպարէք օլսուն»: «Օ
պէնի գաթլ էթսէ պիլէ, պէն եինէ Անա իւմիտ
էտէճէյիմ»:

Իւշ կէնճլէրի տինլէյէլիւմ. — «Էյ մէլիք, Ալ-
լահըմըզ պիլի պունտան խէլաս էտէճէք, էթ-
մէքսէ պիլէ, եինէ սանէմինէ սէճտէ գըլմայա-
ճաղըզ»: Խօշ մուհիթ իշինտէ թէրէննիւմ գօ-
լայ, Փագաթ Փուրուտա՞, պունը նա՞սըլ ան-
լայալըմ: Լաքին, Փուրուտըն իշէրիսինէ պագ:
Սայըլարընա պիր տահա զամմ օլունարագ ան-
լէր՝ — էճնէպի տիյարտա — տէօրթ մագամը
պիր գուրթէթ իրլայըպ տէյօրլար — «Ղարիպ
պիր տիյարտա իմ պէն, պէնի իստա էյլէ»:

Պագ Պօղոս վէ Շիղայա: Բապպըն տալա-
սընտան տօլայը զընտանա աթըլըյօրլար — «Էճ-
նէպի պիր տիյար»: Լաքին պագիսինի տինլէ —
«Վէ կէճէ փարըսընտա ըէսուլլար Ալլահա
համտ էթմէքտէ իքէն նալիհահ աղիւմ պիր հա-
րաքէթ ի արզ վուգու պուլարագ զընտանըն
թէմէլլէրի սարսըլտը, վէ հէր քէսին պաղլարը
չէօղիւտիւ»: Իշթէ «Բապպըն իլահիսինին»
զընտանտա թէրէննիւմիւ՝ զընտաճըլը պիլէ
անլէրին հուղուրընա կէթիւրիպ տէտիրմէյէ
մէճպուր գըլար — «Էյ էֆէնտիլէր, նէ՞ եափ-
մալը իմ քի խէլաս պուլայըմ»:

Էվվէլճէ գիք օլունտըլը միսիւլլու միւ-

լէթճէ սանքի այնի մուհիթլէր իշինտէ պուլու-
նույօրըզ: Պինաէն ալէյհ պիլգտէ՝ պալատէ
մէքքիւր զէվաթ կիպի էն տար նօգթալարտա
պիլէ Բապպա իլահի օգուճալըլը: Աքսի Թագ-
տիրտէ գօրգարըմ պիլգ տալի գալմ ը Խարայէլ
կիպի օլուրըզ: Ձիւն վաթանտա, խօշ հալալար
թահթընտա, նասիպիլին ըահաթ եէրլէրէ տիւշ
տիւլինտէ թէրէննիւմ գօլայ: Պունը հէր քէս
եափապիլիր: Ասլ մարիֆէթ՝ Սէվկիւլիւլէրին-
տէն — պիրատէր, հէմշիւրէ, փէտէր ու մա-
տէր, զէվճ վէ զէվճէնտէն մահրում օլուղընտա
թէրէննիւմ էթմէք տիր: Պունը անճագ էվլատ
ուլլահ եափապիլիր:

«Մաղկազարդ» կիրակիսինտէ՝ էհալինին
խուրմա տալլարըլլա — «Ովսանա, Բապպըն
իսմիլէ կէլէն միւպարէք օլսուն» տէյու ալըլը-
լատըզլարընտա թէրէննիւմ թապիլի: Պունու
հէր քէս եափապիլիր: Ասլ եիկիթլիք՝ Գեթսե-
մանիտէ — էճնէպի տիյարտա — գան թէրլէր
իշինտէ՝ «Եինէ տէ պէնիմ իրատէթիմ տէյիլ,
Սէնինքի օլսուն» տէմէք տիր: Պունը՝ անճագ
Յիսուս վէ Յիսուսընքիլէր թէրէննիւմ էտէպի-
լիր: Ղալիպ օլան էօմը՝ պիր կիւն սօնրա խաչ
լանաճաղընը պիլիր իքէն պիլէ, աղչամ թաա-
մընտա քեսսէյի ալըպ շիւքը էտէրէք — «Բապ-
պըն իլահիսինի օգուլարագ» — անը շայիրտէ-
րէ վէրէն էօմը տիր: Վէ պագ, օլ միւպարէք
ասմանըն մէյվէտար չըպուզլարընա պագ: Գոդ-
գոթանըն խաչը — օլ զարիպ տիյար — գար-
չըլարընտա տիքիլտիլի հալտէ պիլէ, անլէր՝
«Բապպըն իլահիսինի օգուլուպ», տէյօրլար:

«Էյ խաչ, սէվէրիւմ պէն կէօլկէն,

Մէլնամ օլսուն հէր տէմ.

Յիսուս, տիտաքընտան դայրի,

Պիր շէմս պէն իսթէմէմ»:

Բաղի՞ միյիլ պիլգտէ պու իլահիլի թէրէն-
նիւմ էթմէյէ: Բաղի՞ մի յիլ — «Նասիպիւմ եէ-
տինտէ, հէր նէ վէրսէն մագպուլ» տէմէյէ, իշ-
թէ օլ զէման՝ վաթանըն խօշ վէ ղուրպէթին՝
նախօշ կիւնլէրի եէքտիկէրի իլէ էփիւշիւպ՝ Է-
քի եարըմ հայաթտան պիր պիւթիւն հայաթ
մէյտանա կէլէճէք: Օլ զէման՝ սէֆատան չը-
գան քէտէր, վէ քէտէրտէն չըգան սէֆա պիր-
պիրլէրինի գուճագլայաճագ: Վէ պու իթթի-
հատըն նէթիճէսի օլարագ՝ տիւզէնսիլ վէ թօդ-
լանմըլ թանպուրլարըմըզտան էօլլէ ահէնքիլ

նաղմէլէր չըզարաճաղըզ քի, անլէրի տինլէ-
յէնլէր՝ քէնտիլէրտէ՝ «Րապպլն իլահիսինի»
թէրէննիւմ էթմէյէ հասրէթ չէքէճէքլէր:

Ունութմայալըմ քի ինչլասքեարըմըզտա՝
Ալլահ իքէն փէտէր իլէ թախթտա օթուրմաղը
չիքեար սայմայըպ՝ վաթանընը սէնին վէ պէ-
նիմ իչիւն թէրք էտէրէք՝ շու էճնէպի տիյարա
կէլտի — վէ ա՛հ, պիր էմրի իլէ տիւնեալար
խալք էտէն օլ զաթ՝ տօղմադ իչիւն միւնասիպ
պիր եէր պուլամատըղընտան՝ էճնէպի պիր
խանտա էճնէպի պիր ախըր արամաղա մէճ-
պուր օլտու: Պու ճիւմլէ իլէ տէ, «նէֆսինի
տիւնեատան փաք վէ լէքէսիլ հըֆղ էտիպ»,
«հէր կիթտիյի եէրտէ էյիլիք էտէրէք» — էճնէ
պի տիյարտա պիլէ — վաթանըն իլահիլէրինի
թէրէննիւմ էյլէտի:

Պիլ տէ եօլնուլարըզ պու հատտըզ էնկին-
տէ», նէ՞րէյէ — զարիպ պիր տիյարա՞ մը:
Խայր: «Վաթանըմըզա, վաթանա»: Պուըն տէ-
յէպիլիլիլիլ անճադ պիր շարթ իլէ, եանի, էյէր
օրտան կէլմիլ վէ կէրի օրայա ուրուճ էթմիլ օ-
յան զաթա՝ «Րապպլըմըզ վէ ինչլասքեարըմըզ»
տէյէպիլիլիլ իսէք: «Ձիւն պիլիլ վաթանըմըզ
եօզարտա օլուպ, օրատան տախի Րապպ Յի-
սուս Քրիստոսա մունթաղըր ըզ»:

Բմտի, իսթէյօ՞ր մու յըզ «Րապպլն իլա-
հիսինի» վաթանըմըզտա թէրէննիւմ էթմէք, ա-
նը էճնէպի տիյարտա իքէն էօյրէնմէլիլիլ: Իս-
թէյօրմուլուզ «էյ վաթանըմ նրուշալիմ, իսմին
չիլին պանա», իլահիսինի սէմալի նրուշալիմ-
տէ օգուճադ, անը Պապիլոնտա իքէն թէրէն-
նիւմ էթմէլիլիլ:

Թէրէննիւմ էտիլիմ խօշ տիյար նազմէսի,
նէ՛ լաթիֆ պիր վաթան տըր նանա,
իսթիմրար էյլէտիլիլ տէհրիլէր էպէտի,
Չարփամազ տալիլար Սիօնա:

Ահ նէ խօշ, նէ լաթիֆ օլաճազ օլ տիյար,
Մուարրա իլլէթտէն, ֆէտէրտէն,
Տիլլէրտէ նազմէլէր, էլլէրտէ թանպուրլար,
Սէնալար Յիսուսա էպէտէն:

ՆԵՒՏՈՆ ՅԱՐՈՒԹԻՒՆԵԱՆ

Պօսթօն

ՐՈՒՀԱՆԻ ՄԻԻԹԱԼԵԱԼԱՐ

Օգու. Եսայի 41. 10-14: «Գօրգմա, սէնին
եարտըմընըմ տէյէն Ալլահըն Րապպ պէնիմ»,
այ. 13. Ատէմլէր պիրիպիրլէրինէ եարտըմ է-
տէրլէր, լաքին պու եարտըմըն հուտուտընա
կէլտիլիմիլիլ օրատա Ալլահըն եարտըմը պաշ-
լար: Լաքին օ տաիմա պիլիլ արզու էթտիլիլիլ
թարիլիլ տէյիլ, քէնտինճէ միւնասիպ կէօ-
րիլէն թարիլիլ եարտըմ էտէր: Միւզայազա-
յը գալտըրմազսա, պիլիլ միւզայազատան եօ-
զարըյա գալտըրըր: Էթրաֆըմըզտան պուլու-
թու գալտըրմազսա պիլիլ պուլութտան էօթէյի
կէօրէն իման պասարը վէրիլ:

Օգու. Կորնթ. 3, 9-11. «Յիսուս Քրիստոս
տան մատա պիր թէմէլ պրազմաղա հիչ պիր
քիմսէ մուլթէտիր օլամազ», այ. 11: Մը. Ուրլ-
սըն տէմիլ տիր. «Մէտէնիլէթիլ ըուհանիճէ
գուրթարըլամազսա մատտի ճիհէթտէ եաշայա-
մազ: Վէ օ անճադ Քրիստոսըն ըուհու իլէ տօլ-
մազլա գուրթուլապիլիլ:» Պազէն պէշէրիլէ-
թին հայաթընտա Քրիստոսըն թէշէսիլիլ զաիլ
օլմուլ տէյու զանն էտէրիլ, լաքին տահա տէ-
րինէ պազար իսէք կէօրիլիլ իլ քի հալա պէշէ-
րիլէթ Քրիստոսըն ըուհու նա միւլթաճ տըր:
Միլլէթլէր Քրիստոստան իլհամ զապուլ էթմիլ
օլան քիմսէլէրին սիրէթի իլէ էմին օլապիլիլ-
լէր:

Օգու. Յովհ. 5. 36-40. «Հէման պու իլէ-
տիլիլ մամէլլէր Փէտէրին պէնի իրալ էյլէտիլ-
յինէ հազըմտա չէհատէթ էտէր». Այ. 36: Մ.
Փրէսէնսէ տէմիլ տիր. «Պէշինճի Ինճիլ Քրիս-
տոսըն ատէմլէր արասընտա կէօրտիլիլ իլ
տիր»: Քրիստոսըն թէշէսիլիլ ատէմլէր արա-
սընտա պազի տիր: Օ պու զէմինտէ եաշար ի-
քէն անըն թէշէսիլիլ Գալիլիա վէ Եհուտիսթա-
նա միւնհասըր իտի. էօլիւմիւնտէն վէ զըյա-
մընտան սօնրա անըն թէշէսիլիլ ճիհանի տիր: Վէ
օ պու 20 ասը զարֆընտա նէ եալիմըլ տըր: Պօ-
զուզ հայաթլարը թաթհիլ էթմիլ, սէրթ գալպ
լէրի եուճաթմըլ, միւլթատէրլէրի թէսէլլի
էթմիլ, կիւնահեարլարը իսլաս էթմիլ տիր:
Վէ հալա պու չէյլէրի իճրա էտէրէք քէնտի
գուլվէթինի իզհար էթմէքտէ տիր:

ՄՈՒԽԱՊԵՐԱԹ

ՏԷՕՆ ԿԵՐԻ

Եօլ տիպսիզ կէլիւր իսէ պիր չարէ գալլըր, տէօն կէրի: Տիւնեա գալլարլընտա պիր խօշ-նուսուղլուզ վար. պու տաիմա վար իտի: Իծ-թիմաի վէ սիյասի վազաալար տաիմա էհալի-նին իսթէտիյի եօլտա կիթմէզլէր վէ կէչէն աա-րա գատար էհալիլէր քէնտի իւզէրլէրինէ գօ-նուլմուէ հիւքմտարլարը Ալլահ թարաֆընտան տէյու գապուլ էթմէյէ ալըչմըլ օլուպ գատէրի-միզ տէյու չէքէրլէր իտի: Օ հիւքմտար քէնտի-լէրի նէրէյէ սիւրիւքէսէ գօյուն կիպի կիտէր-լէր վէ գատէրէ րազի օլուրլար իտի: Ֆրանսա ինգիլապընտան պէրու էհալի հիւքմտարլարըն մէսուլիյէթինի տիւչիւնմէյէ պաշաալար վէ հէր նէ պէլա կէլսէ, կիզլիսէ աշըգտա օնլարա համլ էթմէք առէթի կիրտի:

«Իսթիպտատ», պաղըրտըլար էհալիլէր վէ եալաշ եալաշ հիւքիւմէթի քէնտի էլլէրինէ ալըպ ազատ օլմազ վէ իսթէտիքլէրի կիպի ի-տարէ օլունմազ սէվտաաընա տիւչտիլէր: Ջանն էթտիլէր քի պիր տէֆա պու հիւքմտար փատի-շահ իմփէրաթօր տէնիլէն չէյլէրտէն գուրթու-լուրլար իսէ արթըզ հէր չէյ տիւմ տիւզ օլուր վէ պիր տէրտլէրի գալմազ: Ինգիլապլար իս-եանլար պիր պիրինի թէազըպ էյլէտի: Պու աա-րըն իւք րուպը պու չապալալըչլարըն գալտը ի-լէ տօլու տըր:

Հարպ ը ումուսիտէն սօնրա պու հալլէս տա հա զիյատէ արթտը, Բուսիա պու սէվտանըն էն էօթէ ուճունա կիտիպ կէօյա ճիւմլէ թէհաք-քիւմլէրի երգըպ խարապ էտէրէք, սալթ ամէլէ վէ ալամ թազըմը քէնտի քէնտինի իտարէ է-տէճէյինէ գաիլ օլտու:

Սփանիա, Փօրթուգալ, Իթալիա, Թիւր-քիա, Եոննանիսթան, Պալգանլար պիր թազըմ իսեան վէ ինգիլապլար եոլվասը օլտու վէ հէ-փիսիտէ թատընա պազտըլար:

Բուսիատա մահպուս վէ սիւրկիւնլէրտէն չէքվա էտէր իքէն, գուրչունլար իչէ պաշաալար վէ Ջարլարըն պիր գաշ ասրտա եափամալաճա-ղընը պու հիւրրիյէթ միւպէչչիլիլէրի պիր սէնէ-տէ եափտըլար: Նէթիճէտէ Ջարլար խանէտա-նընտան պիր թազըմ պաշը թաճլըլար հիւքմ է-տէճէյինէ պէլի գալըլը, էսալէթտէն մէրհա-մէթտէն արի էվրօփա քէօշէլէրինտէ աճ գալ-

մըլ, Նիւ Եորքըն չարգ սօգաղլարընտա սիւ-րիւնմիւշ պիր թազըմ ինսանլար կիրուհի պաշ-լարընա տիքիլտի: Աճլըզ փէրուչանլըզ, գը-թալ, գուլմ էն չէտիտ տէհչէթի իլէ մուսալլաթ օլտու: Կէօյա հէր քէս միւսալի օլաճազ իտի: Պու տէֆա միւսալիսիլըլը, իքի էօթէ ուճա-րընա եէթիլտի:

Իթալիա այնի հալէ կէլիյօր իտի, կիւնտէ-լիք իլէ իչլէյէն ճահլլ ամէլէ Ֆապրիզաթօրլա-րըն եէրինի թուրմաղա, էվլինի իտարէտէն ա-ճիզ սիւֆէլա տէօլլէթ իտարէսինի տէրիւհտէ էթմէյէ չըգըչտըլար: Սփանիա ալէտտէվամ պօմպա վէ իսթիւշաշ մէյտանը օլտու:

Թիւրքիա էհալիլէրի Ապտիւլ Համիտին է-լինտէն չէքվա էտէր, գօրգար, միւսթէպիտ տէ-յու իսէլաա չարէսի արար իտի: Էօլմէսինէ պէք-լէրլէր իտի. էօլմէզտէն պաշգալարը կէլտիլէր: Ապտիւլ Համիտին 33 սէնէտէ ասմատըլընը, 333 սէնէ տահա հիւքմ սիւրսէ ասմալաճաղընը պիր գաշ սէնէտէ աստըլար, գաթլ էյլէտիլէր: Օ-նոն րուպ ասրտա եափամալըլընը սօնրաքիլէր րուպ ալտա եափտըլար: Ապտիւլ Համիտ պիւ-թիւն էօմըրիւնտէ էլիմին փարմազլարը գատար առէմ ասմամըլ իտի: Ջէքիլտիյի կիւնտէն պէր րու աղաճլար օ միւպարէք մէմլէքէթին սօգաղ-լարընտա արզ ը էնտամ էյլէտիլէր: Պիհաղըլըն օ գըրմըլը սուլթան տէմիշ տիր քի «Պէնի արա-յաճազսընըզ»: Ալ ը Օսման սիւլալէսինտէն պի-րի տէյիլ տէ Բումէլիտէն պիր Թալաաթ օ-թուրուպ էմըր էյլէտի էհալիլէն նէ Ֆարգ էթտի: «Ալի Ֆազըլա եազտըրտըզ տահա պէտթէր աղ-տըրտըզ»: Էն պէօյիւք հալղարա «Համիտ կէն» լէրի տէնիզէ աթար իմիշ. հալղարասը իտի: Պու գատար սէրպէսթ վէ չարլաթան մաթպու-աթտա պիր թէք տէնիզէ աթըլանըն իսմի կէօ-րիւլմէտի.— Թիւրքիա էհալիլէրի պիւլա Ֆարգ Միւսլիմ, զայր ի միւսլիմ տահա էյի, տահա րահաթ վէ տահա հիւրը պիր հալա կէլմէտի-լէր: Էնճամ ճիւմհիւրիյէթէ գատար տալանտը:

Եոննանիսթան 250 պինիլք օրտուսու իլէ րէզիլ րիւսվայ օլտու, տիւնեա փէրուչան օլ-տու: Ղալիպ Ֆրանսա չէթէլէր էօնիւնտէն գա-չըպ պալրաղընա հէր ճինս հազարէթ վէրիլ-տիյինի կէօրտիւ վէ պիր թազըմ պանքէրլէրին քիսէսի մէսէլէսի՝ գօճա պիր տէօլլէթին չէրէ-ֆի, նուֆուզը վէ փրէսթիթինէ թէրճիհ օլուն-տը: Օ գէնկին, միւթէրաղըր, հէր նէվ սանաաթ

վէ հասըլաթըն մէրքէզի գլան, կէնիշ միւս-
թէմլէքէլէր սահլալի օլան Ֆրանսա մաղլուպ
վէ Ալամանիանըն պիր Ֆրանգընա 7-8 Ֆրանգ
վէրէքէք ալապիլէճէք հալա կէլտի:

Էհալի իտարէսի... Սօսիալիսթ, բատիգալ,
գրալիսթ, գօմմիւնիսթ, փափագիսթ, Կոսթան
թինիսթ, Վէնէգէլիսթ, սաղ ճէնահ, սօլ ճէ-
նահ, շու փարթի, պու Ֆըրգա: Իլահի', հիւ-
քիւմէթ տէյիլ տէ, ասըլը պիր թօփ, սալ-
լա սալլալապիլտիլին գատար:

Տէօն կէրի... Սփանիատա տիգթաթօր...
նէ բահաթ օրասը... նէ միւթէրագըր, նէ րի-
ֆուհ, սէլեհալարըն, էճնէպի մուհարրիլէրին
եագտըղըն օգուլունուղ, հայրան օլուրսընը:

Տէօն կէրի, Իթալիատա Մուսօլինի... Ի-
թալիա օլալը պու գատար ինթիգամ, գէնկին-
լիք, թէրագըր վէ տալիլի հէմ խարիճի փրէս-
թիթ կէօրիւմէմիշ իտի:

Եռնանիսթան... Օ նէ գարըշըգըր, օ նէ
շաշկընըր, օ նէ մասիարալըր իտի: Պիր կիւն
գրալ, պիր կիւն ճիւմհիւրիլէթ, պիր փարթի
շունու իսթէր տիկէրի պաշգա պիր շէյ, իճրա-
աթ գարար նէ' միւմքին: Թիմարիսանէտէն չըգ-
մա տէլիլէ գատար օլտու պաշընա գօյտուլար:
Իշթէ սանա պիր Փանկալօս, տէօն կէրի, օ գա-
լապալըր «Պիր աղ էվինիլէ կիտին բահաթ
էտին», տէյօր: Միլլէթին հայաթը սիյասի օ-
յուն թախթասը տէյիլ. միւլթէրէք իւլ մէնֆաա
շէրքէթլէր քէյֆինէ վաթան գուրպան էտիլէ-
մէգ:

Տարօսու Ֆրանսայա... Եինէ փարթիլէր
եան եանա կէլտի, եինէ տէրտ հիւքիւմէթ տիւ-
շիւրմէք, պիլ չըգալըմ, սիլ չըգարսընըր,
մալիլէ խարապ օլմագտա, Ֆրանգ կիւն կիւնէ
տիւշմէքտէ, ղանիմէթ, սէրվէթ իլէ տօլու
Ֆրանսա իֆլասա եէօրիւմէքտէ, ղարպտա վէ
շարգտա աթէշլէր իթիլալար իշինտէ եիւգ-
մէքտէ, պիլիմ Ֆըրգա սիլին Ֆըրգա, պիլիմ
ճէնէրալ սիլին ճէնէրալ, տափասը, շու վէրկի-
լի իսթէմէյիլ, պուսու ըէտտ էտէրիլ:

Տէօն կէրի Ֆրանսա... նէրէտէ նափօլէօն-
լարըն, նէրէտէ թիւրէրին... պաշը գօփմուշ
պիր օթթափօթ կիպի կէլիշի կիւգէլ գօլլարը-
նը օրայա պուրայա աթմագտան Ֆէրաղաթ էյ-
լէ:

Տիւնեա պու չէշիտին թատընա պագտը եօլ
չըգմայօր, պիր տէ օլ պիր եօլա: Հէր նէ տէ օլ-
սա պիր պաշ, պիր գուլվէթ, միլլէթլէր իտա-

րէսինտէ էն էյի վէ սալիմ եօլ տըր կէօրիւնիւ-
յօր: Անճագ միլլէթլէր տուտ էթսինլէր քի է-
յիսի իշ պաշընա կէլսին վէ պիրաղ սէօղ անլա-
յան չէշիտինտէն օլտուն:

Ա. ՆԱԳԳԱՇԵԱՆ

ԻԹԹԻ ՀԱՏ ԷՏԷԼԻՄ

Նի՞շիւն միլլէթիմիլ էֆրատը պաշգա
մէլլէթլէրտէ օլտուղու կիպի եէքտիկէրինէ
պաղը օլարագ պիր վիճուտ հալինտէ իշլէմէ-
յօր: Նի՞շիւն միլլէթիմիլ էֆրատը, Փարգը
Փարգը թէշքիլաթլար մէյտանա կէթիւրէրէք
միլլէթի պէօյլէ փարչա փարչա էտիյօրլար:
Նիշիւն միլլէթիմիլ էֆրատը քէնտի իման էթ-
տիյի մուգատտէս տինի գատիմտէ օլտուղու
կիպի եաշամայօրլար:

Պու նիշիւնլէրին ճէվապը տէհրլէրտէն պէ-
րու միլլէթիմիլ արասընտա միւգաքէրէ վէ միւ
ճատէլէ մատտէսի օլմուշ վէ ճէվապընը պէօ-
յիւք քիւշիւք փէք գօլայ վէրմէքտէ տիրլէր:
Լաքին եինէ տէ՝

Սէվկիւլիւլէր, տահա նէ վագթա գատար
կէօլլէրիմիլ աշըլըպ շու գէվալը միլլէթիմիլի
մահվ էթմէք թէհլիքէսինտէ օլան հալլէրի կէօ-
րիւպ կէրի տէօնմէյէճէյիլ: Կէշմիշտէ վէ հալ
ը հաղըրտաքի թէճրիպէլէր քեաֆի տէյիլ մի՞,
եօգսա հալէ էսկի էֆէնտիլէ՞ մի գուլլուղ էթ-
մէքտէյիլ:

Սուլթան Մահմուտ գէմանընտա մէճիւս ի
վիւքէլատա պիր միւգաքէրէ էսնասընտա վիւ-
քէլատան պիրի փատիշահա «Շէվքէթլիւմ, պու
էրմէնի միլլէթի չօգ գէքի պիր միլլէթ տիր, իւ-
շիւնիւն սէօղիւ պիր արայա կէլսէ փաթիլաթը
ալթ իւսթ էտէրլէր», տէյինճէ սուլթան թէա-
ճիւպլէ «Պու նասը՞լ օլապիլիւր» տէր: Ճէվա-
պէն «Շէվքէթլիւմ, պա թէճրիպէ կէօրիւլէպի-
լիւր», տէմէսիլլէ ագապինտէ մէօճթէրէմ իւշ
էրմէնի գաթլար տալէթ օլունուր: Պունլարա
հիւնքեար թարաֆընտան իւշ պէլլի մէմուրի-
յէթլէր էհսան ը շահանէ օլունուր, շու շարթ
իլէ քի քէնտի արայարընտա ինթիլապ իտէ-
ճէքլէր: Մախֆի պիր օտատա պիրաղ գօնուշ-
տըգտան սօնրա, «Սէն շունու օլուր սըն», «Պէն
պունու օլուրըմ», տէր իքէն պիր փաթըրտը
տըր գօփարըրլար, էնճամ պիր նէթիճէ վէրմէ-
յէրէք տըշարը չըգարլար: Հիւնքեար անլար քի

սահիսէն պու միլլէթ իթթիհատ էթմէզ: Փա-
գաթ սօնրա՞ նէ...

Ճիւմլէմիզ տէ էյի պիլիւր վէ ինանըրըզ քի
պիւր խանէտէ պիլէ իթթիհատ, մուհապպէթ,
պէօյիւյէ հիւրմէթ օլմազ իսէ, օ խանէ պագի
գալամազ, վէ ճիւմլէմիզտէ էյի պիլիւր վէ ին-
նըրըզ քի «Պիւր էլին նէսի վար, իքի էլին սէսի
վար»: Զօգ վազըթլարտա եալընըզ եափամա-
տըզըմըզ պիւր իշտէ եարտըմա միւհթաճ օլու-
րըզ: Գէզալիք ինանըրըզ քի եէր իւզէրինտէ գա-
րընտաշընը սէվմէյէն սէմավի ֆէտէրինի նա-
սըլ սէվէպիլիւր: Խըզմէթ օլունմազ իշիւն տէյիլ
իլլա խըտմէթ էթմէք իշիւն, պէօյիւք օլմազ իս-
թէր իսէք խըզմէթ քեարլար օլմազ իշիւն եա-
րատըլըզըզ: Էլէր հալէ օ էսկի էֆէնտիյէ,
եանի շախսի մէնֆաթա, պէն պէօյիւք օլմա-
լըյըմ», «Պանա հիւրմէթ էթսինլէր», «Պէնիմ
սէօզիւմ տօղրու տըր», «Պէն գէնկին օլմալը-
յըմ», «Նէմէ լազըմ, օ եափսըն», վէ սաիւրէյէ
խըզմէթ օլունույօր իսէ պունլար պիլէրէք իշէ-
նիլէն խաթա վէ կիւնահլար տըրլար:

Պու խաթամըզ իսլահ իշիւն գաշ տէֆա-
լար մագիյի վէ հալ ը հազըրը, միւսթագպէլի
կէօրէն միւրշիտլէրիմիզ, Հալլիկլէր վէ սաիւր
մէօսթէրէմ գաթլար թարաֆընտան թէպիլիզաթ
լար, նասիհաթլար, հագիգի թարիլլէր կէօս-
թէրիւմէքտէ վէ պիլ պունլարըն քեաֆֆէսինէ
գուլազլարըմըզ գափայարագ էշիթմէյի, կէօզ
լէրիմիլի գափայարագ կէօրմէյի խթմէյօրըզ:
Աճէպա նէ՞ տիւր միւմքինսիլ օլան չէյ:

Պիլիմ ումում էրմէնի միլլէթի թարաֆըն-
տան ինթիխապ վէ թալին օլունմուշ պիւր հիյ-
յէթի իտարէմիլ օլմազ, պու տախի մի՞ միւմ-
քինսիլ տիւր:

Է՛յ ըէիս ի րուհանիլէր վէ թէշըլաթլար
իտարէլէր պաշընտա տուրան էֆէնտիլէր, պիւ-
թիւն միլլէթիմիլ թարաֆընտան աճիլանէ ըի-
ճա էտէրէք թէքլիֆ էտէրիմ քի, չու եօլունու
շաշըրմըշ սիւրիւյէ պիւր մէնպատան սու իշիւրի-
նիլ, պիւր մէրքէզտէն սէս էշիտէլիմ, հէր գա-
ֆատան կէլէն սէսլէր, հանկը եօլա կիտէճէյի-
միլի շաշըրթմագտա տըր:

Վէ սիլ, է՛յ սէվկիւլիւ միլլէթտաշլար,
գէնկին, Փագիւր, պէօյիւք, քիւլիւք, Փարգ
էթմէզ. պիլ ճիւմլէմիլ տախի օ կէլէն սէսէ ի-
թաաթ վէ հիւրմէթ իլէ տինլէյէրէք մէվըլը
իճրայա գօյալըմ, օլ վազըթ կէօրէճէքսինիլ քի

Ալլահ պիլիմ իլէ օլաճագ վէ միլլէթլէր թա-
րաֆընտան սէվկիլէճէյիլ, վէ արթըզ Ֆէրեհա-
ու Ֆիղան եէրինէ մէսէրէթ սէտալարը իշի-
տէրէք օլ գարա պուլուլթլար նիհան օլուպ չէմս
փարլայաճագ տըր:

Գ. ԼԱԶԻՆԵԱՆ

«Նէրիճէ». Մի՞ «Գիւմէ» Մի՞

Շու սօն սէնէլէրտէ «Նէրէյէ Կիտէլիմ»
սիւալը չօգ քէրրէ՞ սօրուլմուշ վէ Փարգը Փարգ
լը ճէվապլար տախի վէրիւմիլ տիւր: Վէրիլէն
ճէվապլարըն եախօտ տա կիթմէք իշիւն կէօս-
թէրիւմիլ մահալլէրին եանլըզ եա տօղրու օլ-
տուղունտան պահս էթմէք նիյէթինտէ տէյիլ
իմ, անճագ քի սիւալ էթմէք խթէրիմ — Աճէ-
պա իլֆ սօրուլաճագ սիւալ «Նէրէյէ» մի՞ կի-
տէլիմ եօզսա «Գիւմէ մի» կիտէլիմ, պիւր մա-
հալա մը եօզսա պիւր շախսա մը, պիւր մէմլէ-
քէթէ մի եօզսա Ալլահա մը տըր:

Ատէմ հիշ պիւր վազըթտա գէմինի եա մատ-
տի օլան իլէ իզնա օլամամըշ, օ իլահի պիւր
մախլուլ օլտուղունտան օնու անճագ իլահի օ-
լան իզնա էտէպիլիւր: Պիւր գաշ սէնէլէրտէն պէ-
րու, խուսուսա միլլէթիմիլ էֆրատընտա պիւր
նէվ տուրագսըզլըզ վար տըր, Հալէպտէ օլան
Պէյրութա, Շամտա օլան Մըսըրա, Մըսըրտա
օլան Գըպըրսա, Գըպըրստա օլան Եունանիս-
թանա վէ Եունանիսթանտա օլան էրմէ-
նիսթանա, Ամէրիգայա եա տա էվրօփանըն
պաշգա պիւր եէրինէ կիթմէք մէյլ վէ
արգուսընտա տըր—«Էմին վէ րահաթ» պիւր եէր
արամագտա տըր. ատէմ իշիւն պու հալ փէք
թապիլի տիւր: Լաքին «Էմին վէ րահաթ» պիւր
եէր արայան աճէպա օնու տինի վէ Ալլահը սայ
քի սաթմըշ օլան Բուսիտա մը, եօզսա ախ-
լագիյէթտէ իֆլաս էտիպ սէֆահէթի սէնաաթ
էթմիլ օլան Ֆրանսատա մը, թամաքեարլըզ վէ
մէնֆաթաթիէրէսթիլիքտէ քէզա զուլուրտա թէ-
քեամմիլէն էն զիյատէ եազլաշմըշ օլան ինկիւ-
թէրրատա մը եօզսա գէվգիէրէսթ վէ շանփէ-
րէսթ օլան Ամէրիգատա մը պուլաճագ տըր:
Պու զիքը օլունան մէմլէքէթլէրտէ պիւր չօգ էյի
ատէմլէր վար տըր, լաքին նէ Փաիտէ քի մէմ-
լէքէթլէրինին տիւմէնի օնլարըն էլինտէ տէյիլ
տիւր: Շու կիտիլ իլէ օլ պէօյիւք մէմլէքէթլէ-
րին տախի ազըպէթի չօգ փարլագ կէօրիւնմէ-

յօր: Շարժումս պըջազ իլէ ատէմ քէսէրլէր, զարպտա սէֆանէթ, ախլազսըզլըզ, ֆուզարա-յը հուզուզունտան մահրում էտէրէք վէ աիլէ-նին մուզատտէս ալազասընը մահվ էտէրէք նէս լի վէ միլլէթի եավաշ եավաշ էօլտիւրիւրլէր: Աճէպա ֆարզ չօզ պէօյիւ՞ք միւ տիր: Եէրտէ, իհթիմալէն կէօքտէ տախի, չաշմազ պիր գաի-տէ տիր քի ատէմ եա միլլէթ հէր նէ էքէր իսէ հէման անը պիչէճէք տիր:

Քէնտիմիդի պի թարաֆ հիւքմ էյլէտիյի-միզտէ կէօրմէյէճէքմիյիդ քի թէաֆֆիւն եու-վատան տահա զիյատէ պիզտէ տիր: Եուվատա թէաֆֆիւն վար տէյու տաիմա եուվասընը թէպ տիլ էտէն զուշ էնճամ անլար քի թէաֆֆիւն եու-վատա տէյիլ քէնտիմտէ տիր: Շիմտիքի գէ-մանտա էն զիյատէ արզուլէնէճէք մահալ Ա-մէրիգա տըր տէյօրլար, իհթիմալ էօյլէ տիր: Լաքին ատէմի էմին վէ ըահաթ գըլան, մէսուտ վէ մէսուր էտէն խարիճի մահալ եա ահվալ տէյիլ տախիլի իման տըր: Տուրազսըզլըզլըն պէօյիւք սէպէպի խարիճտէ օլան ըահաթսըզ-լըզտան զիյատէ տախիլտէ օլան իմանսըզլըզ տէյիլ՝ մի տիր: Միսալ իլէ պուռու պիր ազ ի-ղահ էտէլիմ—(1) 1894տէ նիւ Եօրգտա պիր արգատաշ իլէ պիր էրմէնի լօզանթասընա կիթ տիք, եէմէք եէր իքէն պագտըզ քի գարշը մա-սատա իքի քիշի կիւզէլ կիւզէլ գօնուշույօր-լար, չօզ կէշմէգտէն կէօրտիւք քի էվվէլճէ եէք տիկէրիյլէ խօշ իւնսիւլէթտէ պուռուռն պու պարոնլարըմզ պիր պիրլէրինին գաֆասընա սանտալեա չարիքյօրլար, սէպէպ — ֆարզլը կուսակցուլթիւնլէրէ աիտ իմիշլէր: Հէման պիր գաշ կիւն սօնրա թէքրար աշի մէքթէպ ար-գատաշըմ իլէ իշիթտիք քի պիզիմքիլէրին պէօյիւք պիր սալօնտա միթինկլէրի վար, կէ-ճէլէյին կիթտիք, նէրտիւպանա եազըն պիր եէր տէ օթուրտուզ չիւնքի պէօյիւք սալօն թէքմիլ տօլմուշ իտի, մալիւմ օլան պարոնլարտան պի-րի սէօյլէյօր իտի, լաքին փէք ազ սօնրա կէօր-տիւք քի պիր թագըմ սանտալեալար հավայա չըզըպ էնիյօրլար, կէօզ գաֆա եարըլըյօր, տէր հալ գապա սօլուզու սօզագտա ալտըզ, փօլիս-լէր եէթիշտի վէ շէրէֆլի օլմայան պիր այըը-լըշ իլէ հէր քէս տաղըլտը: Սէպէպ՝ սէօյլէյէն տիկէր կուսակցուլթիւնէ գարշը սէօյլէմիշ: Պու հալլար «ճէննէթ կիպիլ» օլան Ամէրիգատա օ-լույօր: Պուռտան չօզ զիյատէ միւտհիշ ահվալ-տա պուլուռնանլարըմզըզ զիքը էտէրէք նէ պիզէ

նէ տէ օ կիւզէլ մէմլէքէթէ լէքէ աթմազ իս-թէմէմ: Օ գէմանլարտա պու պարոնլարըմզ միլլէթի գուրթարմաղա եէնի պաշլայօրլար ի-տի վէ եէնի պաշլանան իշտէ խաթա էքսիք օլ-մազ...:

(2) 1918 Մարտ այընտա, Թիւրք հիւքիւ-մէթինին պագի գալմըշ էրմէնիլէրին տէ մահ-վընը թէրթիպ էյլէտիյի սըրատա շէհրիմիզտէ պիր էվէ տիշարտան կէլինճէ կէօրտիւմ քի օլ միւտհիշ թէրթիպի իշիտէն պիր թագըմ Ալլա-հըն էվլատլարը պիր արայա կէլմիշ, փէք վա-գարլը պիր վաղիյէթտէ օլարագ խօշ իւնսիւ-լէթտէ պուլուռնույօրլար, տէրհալ անլատըմ քի օրատա քէնտիլէրին սայըսընտան պիր զիյատէ օլմազ իւզրէ կէօրիւնմէզ, ամմա հիսս օլուռուր պիրիսի վար տըր: Օրասը պու Քրիսթիանլար իշիւն պիր պէյթ ուլլահ օլմուշ իտի: Սէմավա-թա պիր նէրտիւպան գօնուլմուշ վէ օրատան չը գըպ էնէնլէր ազ տէյիլ իտի: Շիմտի խայալ էյ-լէ — հիւր օլան «ճէննէթ կիպիլ» պիր մէմլէ-քէթտէ — Ամէրիգատա պիր պիրլէրինին ճան-լարընը ալմաղա գալգըլան «ընկեր»լէր տիկէր թարաֆտա գան ու գըթալ իշիտէ «ճէհէննէմ կիպիլ» պիր Թիւրքիատա սէմավաթա գատար եիւքսէլէն եիւքսէք ըուհլար, ֆարզ նէրէտէ իտի — մահալտէ՞ մի, եօզսա տէրուռտէ օլան իմանտա՞ մը:

Քրիսթիան տօսթում «էմին վէ ըահաթ» օլ-մազ իշիւն պիր եէր արամա օնու պու տիւն-եանըն մէմլէքէթլէրինտէ պուլամայաճագսըն, լաքին մէյուս օլմա, միւթտէ սանա. իշթէ «մէ-լէքիւթ ուլլահ արանըզտա տըր» վէ սէնին խա-պէրին օլմայարագ արատըզըն իշթէ պու տըր էվվէլա օնա կիր վէ սօնրա պու տիւնեատա կի-տէճէյին եէրի — էյէր լիւզիւմիւ գալըր իսէ — էյի թային էտէճէքսին:

«Եա Րապպ եալընըզ սէն պէնիմ մէսքէնիմի էմին գըլարսըն» (Մէզ. 4.8) տէյէն պիր փա-տիշահ իտի, նէրէտէ գալըր սէնին վէ պէնիմ մէսքէնիմիդ: Սէնին գէմինի մէսքէնին նէրէտէ օլուր իսէ օլուռն սէն էմին օլապիլիւրսին էյէր էվվէլա Ալլահա կիթմիշ իսէն, Ալլահսըզ, ի-մանսըզ նէրէյէ կիտէր իսէն կիթ, էմին վէ ըա-հաթ օլմամագսըն, զիրա տիւշմէնի տէրուռնտէ պէրապէր կէզտիլիյօրսուռն: Յիսուսըն չայրտ լէրէ օլան սիւալը չօզ մանատար իտի լաքին օն-լարըն վէրտիյի ճէվապ պիզիմ իշիւն տահա մա նատար տըր—«Եա Րապպ Բի՞մէ կիտէլիմ» («նէ-

րէյէ» տէյիլ) հայաթը էպէտրիէ սէօղլէրի սէնտէ տիր»։ Հագրիգի իհթիյաճըմըզ զէմինի հայաթ վէ օնու րահաթ րահաթ հաշայաճազ մահալէ տէյիլ իլլա հայաթը էպէտրիէյէ տիր։

Միլլէթ գան աղլայօր, փէրիշանիյէթ հէր տաիրէտէ արշը ալայա չըզմըշ, Նըհմիա փէյ-դամպէր կիպիլէր լազըմ քի միւնասիպ թարգ-տա Ֆիղան էյլէյէ, Կայէն բուհունտա օլան էվ-րօփա վէ Ամէրիգա պիղի քեսմիլէն թէրք վէ թէսլիմ էյլէմիշ, լաքին էմին օլսունլար քի օլ պէօյիւք ճինայէթտէն սօնրա Կայէն տիւնեստա սէրսէրի վէ մուազզապ կէզտիլի կիպիլ պու զարպի տէօվլէթլէրէ՝ տէօքիւմիւշ օլան պի հիսապ էրմէնինին գանը տաիմա Ֆիղան էտէ-րէք օնլարը մուազզապ էտէճէք։

Մուահէտէ վէ Գօնֆէրանսլարըն չօզլուղու պունա պիր տէյիլ տիր։ Շու թէհամմիւլիւ միւշ քիլ ահվալըմըզն սէպէպի էվրօփա օլսուն, թիւրք օլսուն, պիղ հա պիղիմ կուսապգահան-լարըմըզ օլսուն արթըզ օնտան պահա էթմէք Ֆիղուլի տիր, իհթիմալէն զիքը օլունանլարըն հէփսինինտէ հիսսէսի վար տըր, լաքին մէսէլէ օրատան չըզմըշ տըր, մէսէլէ «Շու սէրսէրի վէ տուրազսըզ հալիմիզէ չարէ նէ օլապիլի» տիր։ Զօգ էէրլէրէ էլ աթտըզ, էլիմիզի քէստիլէր, հաթթա իլք ումումի տիւշմէնիմիզ օլան գաթիլ Գիւրտլէրին իսեսանընտան պիլէ իւմիտ պէքէյ-յէնլէրիմիզ օլսու։ Նազը՝գ, չօգ հազըզ — «Տի-րի սու փունարլարը» վար իքէն «չաթլազ սար-նըճլարա» սու իշիւն կիթմէք վէ կիւվէնմէք նէ պէօյիւք պիր համապաթ տըր։ Նր. 2:13: Իմտի կէլինիզ է՝յ միլլէթտաշլարըմ, գապահաթ պի-զիմ հա գօմշուլարըմըզն օլմուշ չօգ Փարզ էթ-մէզ, տէհէթլի պիր էմր ի վազը դարշըսըն-տա պուլունուլօրըզ, Դանիէլ. կիպի գալմըն կիւնահընը իւզէրիմիզէ ալարազ Ալլահա կէօ-թիւրմէրտէն գօրգմայալըմ շէօյլէքի Գէլամըն կէօսթէրտիյի մանատա միլլէթճէ թէվազու է-տէլիմ, Ալլահըմըզն հուզուրունտա միլլէթճէ օրուճ կիւնլէրի իլան էտէրէք իմանսըզլըզըմը-զը էն պէօյիւք կիւնահ հալինտէ իթիրաֆլա Ալլահըմըզա տէօնէլիմ։ «Շաիսը վահիտ» կիպի օնա կիտէլիմ, վէ սալթ օնուն գուտրէթ վէ մէր-համէթինէ սըզընարազ միլլէթիմիզ իշիւն հար-տըմը սալթ օնտան պէքլէյէլիմ։

ՍԱՄՈՒԷԼ ՄԵԼԳՈՆԵԱՆ

Գահիրէ

ՄԻԻԹԵՆԵՎՎԻ

ԼԱՍԹԻԲ

Լասթիք մէսէլէսի Մ. Ամէրիգա իշիւն հա-յաթի պիր մէսէլէ օլմազտա տըր։ Մ. Ամէրի-գա պիւթիւն տիւնեսանըն գուլլանտըզը լասթի-յին եիւտէ 78ինի քէնտի գուլլանըր իքէն տա-խիլինտէ պու մահսուլ էէթիշմէտիլի կիպի 100 տէ 95ի ինկիլիզլէրին վէ Հօլանտանըն Ասիա միւսթէմէքէլէրինտէ էէթիշիյօր։ Շու հալտէ կազ հազը, տէմիւր, քէօմիւր կիպի սէնաաթլար ճա զարուրի օլան պու խամ մատտէ իշիւն Ա-մէրիգա պաշալարընա միւհթաճ տըր։ Ամէ-րիգայա կէլէն լասթիքլէրին 4տէ 3իւ օթօմօպիլ քայլլարընա վէ պիր իւշիւնճիւսիւ 30 պին պաշ գա իշլէրէ գուլլանըլլօր։ Մ. Ամէրիգա պազի ճիւմլէ մէմլէքէթլէրին գուլլանտըզընըն իքի գաթը լասթիք գուլլանըյօր։

Ինկիլթէրա հիւքիւմէթի 1922 Նոյ. 1տէ պիր գանուն վազ էտիպ լասթիք իխրաճաթընը թահտիտ էյլէմիշ տիր։ Պու եօլ իլէ լասթիքին լիպլարսը 30 սէնթտէն պիր տօլարա, պիր տօ-լար եիրմի սէնթէ չըզմըշ տըր։ Մ. Ամէրիգա լասթիք շիրքէթինին լափօրընա կէօրէ կէչէն 7 ալտա Ամէրիգա 200 միլիօն տօլար զիյատէ փա-րա վէրմիշ տիր։ Լասթիք իշիլ իլէ մէշղուլ օլան Փապրիգալար հիշ տէյիլ 8 ալլըզ լասթիքլէրի-նի հազըր տէփօտա պուլունտուրմազա մէճպուր տըրլար. վէ Ֆիլէթճէ պիր սէնթ Փարզ Ամէրի-գատա պիր միլիօն տօլար Փարզ էտիյօր։

Լասթիք 350 նէվի օլան պիր աղաճըն իշ գապու-ղընտան սըզան սիւտ կիպի պիր մատտէտէն հափըլլօր քի պու աղաճլար անճազ միւնթա-գաի հարրէնին 20 տէրէճէ էթրաֆընտա պիթի-յօր։ Պիր վազըթ տիւնեսանըն լասթիյի Պրազի-լիատան թօփլանըր իտի. օրատա պու աղաճ-լար օրման հալինտէ պուլունուլ, էէրլիլէր ա-զաճլարըն գապուղընը հարըպ սիւտիւնիւ ա-լըրլար իտի։ Շիմտի հալա օ հալտէ օլուպ պու իպթիտաի եօլտա հասըլ օլան լասթիք տիւնես-նըն իհթիյաճը հանընտա հիշլէք կիպի տիր։

1839տա Հէնրի Ուիքհամ իսմինտէ պիր ին-կիլիզ էհլ ի իլմի նէպաթաթ, պու աղաճլարըն թօխումլարընը կէօթիւրիւպ պաշազ էէրտէ էք-մէքլիյի տիւշիւնտիւ վէ 70,000 թօխում սան-տըզլարտա տօլտուրուպ ինկիլթէրալա կէլ-տի։ Պունլարը ինկիլթէրաա Քիւ Կարտըն տէ

նիլէն պաղչէտէ էքտիւէր, պունլարտան չըգան չիթիլէրի տիգգաթլէ պէսլէյէրէք Սէյլան ա- տասընա կէօթիւրիւրէր: Սէյլանըն իգլիմի Պրազիլիանընքինէ մուատիլ իմիշ, վէ օրատա աղաճլար եէթիշտիրտիլէր: Ինկիլթէրրա հիւ- քիւմէթի Ուիքհամա Լօրտլուգ իւնվանը վէր- տի: Այնի թէճրիւպէլէր Մ. Ամէրիգատա տախի իճրա օլունտու իսէ տէ հիշ պիր եէրտէ պիթմէ- տի: 1890 թարիլիւրինէ գատար Փապրիգաթօր լար Պրազիլիանըն եապանի պիթէն լասթիգլէ- րինտէն պաչգասընը գուլլանմազ իսթէմէտի- լէր, եինէ տէ Սէյլան վէ Հինտիսթանտա աղաճ թէօրէթմէյէ տէվամ էտիլտի: Օ էսնատա ճալա ատասը վէ էթրաֆլարընտա գահվէ աղաճլա- րընա իլլէթ արըզ օլտուղունտան հէր քէս լաս- թիք աղաճը տիքմէյէ պաչլատը: Պիր թարաֆ- տան օթօմօպիլ իշի իլէրի կիտիպ լասթիք իհ- թիյաճը արթաը վէ Ասիատան կէլէն լասթիք- լէր ըաղպէթ պուլտու:

Կէլէն 35 սէնէ գարֆընտա Մալայա, Սէյ- լան, Ճէնուպի Հինտիսթան, Պուրմա, Ինկիլիզ Պօրնէասը կիպի Ինկիլիզ միւսթէմլէքէլէրին- տէ, Սուլմաթրա, Ճալա, Պօրնէա նամ Ֆիլէ- մէնք միւսթէմլէքէլէրինտէ 13 միլիօն տէօնիւմ օրման թէմիլլէնիպ լասթիք աղաճը տիքիլտի, քի 100տէ 70ի Ինկիլիզլէրէ ախտ 28ի Ֆիլէմէնքէ ախտ տիր: Ֆրանսըզլար Ինտօ Զինտէ անճազ 100տէ 2 եէթիշտիրտիլէր: Պու ումուրա դօնու- լան սէրմայէյէ կէլինտիքտէ ճէման 876 միլիօն տօլար օլուր, քի 100տէ 57աի Ինկիլիզ, 15ի Ֆի- լէմէնք, 5ի Ճափօն, 4իւ Ամէրիգա փարասը ի- միշ:

Ամէրիգալըլար Ինկիլիզլէր կիպի ուզազլա- րա փարալարընը եօլլայըպ պէքլէմէյէ վէ մահ- սուլ ալանա գատար աղաճ խասթալըղը վէ Փուր թունա զիյանլարընը կէօզէ ալարազ տէօնիւմ պաչընա 200 տօլար գօյուպ պէքլէմէյէ ալըշղան տէյիլ տիրլէր, չիւնքի Ամէրիգատա պաչգա գա դանճ եօլլարը չօգ տըր: Պունտան մատա 1908է գատար օթօմօպիլ իշինին պու գատար կէնիշ- լէնէճէյինի վէ պու գատար լասթիք սարֆ օլա- ճաղընը քիմսէ քէստիրէմէյէ իտի: Սէնէտէ 750 պին տէօնիւմ եէնի լասթիք պաղչէսի տիքիլի- յօր իտի:

1920տէ տիւնեատա օ գատար լասթիք տէ- փօղիթ օլմուշ իտի քի Լօնտրա, Նիւ Եորք տէ- փօլարը վէ Սինկափօր լիման տէփօլարը տօլ- մուշ իտի վէ Ֆիլէթլէր լիպրասը 11 սէնթէ գա-

տար տիւշտիւ: Զօգ թիճարէթխանէլէր, Փապ- ըրիգալար գափանտը, լասթիք աղաճը եէնի տի- քիլմէտիքտէն մատա էվլէլտէն օլան չօգլարը թէրք օլունուպ օրման հալինէ կէլտիլէր: Ին- կիլթէրրա հիւքիւմէթի պունուն էօնիւնիւ ալ- մազ իշիւն լասթիյին 100տէ 60ընըն իխրաճընա միւսատէ էտէն պիր գանուն վազ էյլէտի: Ա- մէրիգա հիւքիւմէթի փրօթէսթօ էյլէտի. 1920 տէ Ինկիլթէրրա տօսթ պիր միլլէթին միւսթաճ օլտուղու խամմ մատտէյի պէօյլէ հուտուտ ալ- թընա ալմազ իլէ պիզի տարա կէթիրէճէք վէ 1928տէ քեաֆի լասթիք պուլունմայաճազ տէ- յու իտտիա էյլէտի: Օ վազթըն տախիլիյէ նա- զըրը Հուվըր Ամէրիգա սէրմայէտարանընա իթ թիհատ եափըպ նէ գատար ալապիլիլըրէր իսէ լասթիք ալըպ տէփօ էթմէլէրինի թալսիյէ էյ- լէտի: Լաքին Ամէրիգալըլար պու փարայը վէ- րէմէտիլէր: Պանգալար պէօյլէ պիր իշէ փա- րա չըգարմաթըլար: Գօնկրէստէն տախի պիր գարար կէլմէտի: Ինկիլիզլէր վատ էյլէտիլէր քի լազըմ օլտուղու գատար լասթիք վէրէճէք- լէր վէ Ֆիլէթ տախի 40 սէնթի կէլմէյէճէք: Պու վատ 1924է գատար տէվամ էթտի օ զէման Ֆիլէթ 18 սէնթտէն 40ա, 75է, Յուլիստէ պիր տօլար 20 սէնթէ Փըրլատը:

ԻՔԻ ՄԷՇՀՈՒՐ ՀԱՅԼԱՐ

Շիմտի էվրօփա վէ Ամէրիգատա էն չօգ չէօհրէթ ալըպ իսմլէրի զազէթալարտա վէ տիլ- լէրտէ կէզէն իքի գաթլար իքիսիտէ էրմէնի տիրլէր: Պիրի Մայքըլ Արլէն քի ասըլ իսմի Տիգ ըան Գուլուճեան Րուսճուգլու տըր վէ չօճուգ իքէն Ինկիլթէրրայա կէլիպ օրատա պէօյիւ- միւշ վէ սօն վազթլարտա Ինկիլիզէ պիր գաչ ըօմանլար եազտը: Պու քիթապլար Ինկիլթէր- րա վէ Ամէրիգատա չօգ ըաղպէթ պուլուպ մի- լիօնլար իլէ սաթըլտը վէ Նիւ Եորք Պրօտուէյ- տէ իքի եէրտէն Մայքըլ Արլէնին իշլէրինին թէյաթրօսը օլույօր: իսյալ էթմէք գօլայ տըր քի 5-6 այ գարֆընտա միլիօնէր օլտու:

Տիկէր Հայ իսէ Գիր Թօր Գալ Թահրա Պէյ իսմինտէ պիր Փազիլ բախօտ տէրվիշ տիր քի էվրօփատա աճայըպ թէճրիւպէլէր եափմազտա տըր: Թահրա 1900տէ Գատը Գէօյիւնտէ տօղ- մուշ օլուպ Թօրոս Գալֆաեանըն օղլու Գրիգոր տըր: 7 ալըզ իքէն վալիտէսի վէֆաթ էթմիշ վէ քէնտիսինի մօրաքոյրը պէօյիւթմիւշ: Թօ-

րոսեան մէքթէպի պիթիրիպի էքի սէնէ Օսմանլը թըպպիյէսինտէ օգուսմուշ: 1918տէ Ճարտար Իսմինտէ պիր քիթապ սաթան օլմուշ, պիր սէնէ սօնրա Իզմիրէ վէ օրատան Մըսըրա կիթմիշ:

1923տէ Եոննանիսթանա տէօնիւպ օրատան թէճըիւպէլէրինի պաշլամըշ: Էվվէլա Սթանպուլ Փագըրիլէրին արասընա կիրիպ պու սանաաթը տա տէրվիչլէրին եանընտա, սօնրա Մըսըրտա էօյրէնմիշ տիր: 1923տէ Եոննանիսթանտա 28 կիւն տէֆն օլունուպ գալմըշ. պունա բուհպանլար զազապլանմըշլար: Փանկալօսըն սայէսինտէ գուրթուլուպ 1924տէ Իթալիայա կէշմիշ, օրատա պիր փրէնսէ եազըշըր գապուլիյէթ պուլուպ փատիշահըն, Ս. Փափա հազրէթլէրինին վէ Մուսուլինինին հուգուրընա գապուլ օլունմուշ: Բօմատա 6 կիւն տէֆն օլունմուշ, սանտըղը սու Իշինտէ պրագմըշլար քի պիր օյուն օլմասըն, երնէ տէ Ղազարոս կիպի տըշարը չըգմըշ տըր: Պու էսնատա Ինկիլթէրրա փատիշահը վէ գրալի չասը Իթալիատա Փալէրմօտա իմիշլէր: Հուգուրա չաղըրըպ Հայ օլտուղունու անլամըշլար վէ Ինկիլթէրրայա տալէթ էթմիշլէր: Իթալիատա զազէթալար անըն հազընտա չօգ եապտըղլարընտան զէմանըն մէշհուր ատէմի օլմուշ տըր: 15,000 քիշի Փագըրիլէ ֆէննինէ ազա եազըլըպ անը մէշգ էթմէյէ գարար վէրմիշլէր տիր:

1925տէ Փարիզէ կէշմիշ վէ Իւք Իշի պիր Թագըմ ալիմլէր հուգուրընտա թէճըիւպէլէր Իճրա էթմէք օլմուշ տըր: Արթըգ չէօհրէթի սէմթ Իւրրասընա եէթիշիր: Փարիզ զազէթալարը հէր կիւն սիթունլար տօլտուրուրլար: Շանգ էլիզէ թէթրօսընտա պիր կիւնտէ 50,000 Փրանգ ալմըշ տըր վէ Օգոստոս 19ընճը կիւնիւ պին ատէմ եէր պուլամայըպ կէրի տէօնէլէր:

Թէճըիւպէլէրինտէն պազըլարը չունլար տըր: Էլինի պօյնունտան կէշիրիպ թաշ կիպի տօնուլօր, Իւզէրի մըլար տիղիլի պիր Թալիթա Իւզէրինէ քէնտինի եաթըրըպ Իւզէրինէ 60-70 քիլօ աղըր պիր Թաշ գօյուպ չէքիճլէր իլէ թաշը գըրըլօրլար, լաքին ճէսէտի պիր տէմիր փարչասը կիպի միւթէէսսիր օլմայօր: Սիվրի քէսքին պիր պըչապ ալըպ վիճիւտինին Փարգըլը եէրլէրինէ սօգուլօր վէ էհալինին իսթէտիյի եէրտէն գան չըգըլօր իսթէտիյի եէրտէն չըգմայօր: Աթէշ քէսիլմիշ չիշի ճէսէտինէ սօգուլօր. եանտըղը ճըզըրթըսը Իշիտիլիյօր, լաքին Փագըրի միւթէէսսիր օլմայօր:

Ախէր պիր թէճըիւպէ պիր քիմսէ պիր քեաղըտ Իւզէրինէ պիր չէյ եազըլօր վէ եանընտա պիրինէ օգուլուպ պիր գարֆ Իշինէ գօյարադ Ժիւրիյէ թէսլիմ էտիյօր: Ֆագըր Իքինճի, եանի օգուլան ատէմին էլինի թուլուպ եազըլան նէ Իսէ Իճրա էտիյօր, մէսէլա ֆիլանըն եիւզիլիւնիւ ալմապ, ֆիլանըն չափգասընը կէօթիլուպ օլ պիրինէ վէրմէք կիպի:

Քէտի, թալուգ, եա պիր քէօփէք կէթիրիյօրլար. փարմաղընը անըն պօղազընա սիւրտիլիլինտէ օ՝ թաշ կիպի տօնուլօր սօնրա երինէ քէնտի անը չէօգիլօր:

Էն տէհէթլիսի տիրի տիրի տէֆն օլունուպ սօնրա տիրիլմէսի տիր: Սանտըգ սահնա Իւզէրինէ գօնուլուլօր, Իշինտէ պիրաղ գուլմ վար, Փագըր կէլիպ սօրուլօր քի գաշ տաղիլէ էօլիւ գալաճապ, էհալի գարար էտիյօր: Ֆագըր փարմաղլարը իլէ պիր հարաքէթ եափըպ տէրին պիր նէֆէս ալտըգտան սօնրա եէրէ տիւշիլօր: Անթ թափուտըն Իշինէ գօյուպ աղընը պուրնունու փամուգ իլէ թըգատըգտան սօնրա Իւզէրինի գուլմ իլէ էօրթիլօրլար: Վաթթ խիթամընտա թապուլթը եարը տիքինէ տուրտուրուպ գուլմլարը թէմիզլէլօրլար, վէ Փագըր գըլամ էտիյօր: Օ արա պիր Թագըմ Արապճա եազըլը քեաղըտլար տաղըտըլօր քի կէօյէ թըլըսըմ իմիշ վէ խասթալըգլարա չիֆա իմիշ. էհալի՝ գատընլար, գըզլար պիր պիրինի եիթէլէյիպ թէփէլէյէրէք պու քեաղըտլարը գափըլօրլար:

ՀԱՊԵՇԻՍԹԱՆՏԱՆ ՄԷՔԹՈՒՊ

Վեր. Յ. Գ. Գրիգորեան,

Սիրելի եղբայր Ի Քրիստոս,

Հայ ցեղին ներկայ կրօնաբարոյական ճըգնաժամի չըջանին, վերերեւումը պատ. «Բահնիւմա» շարաթաթերթիդ, ոչ միայն միլիթարական պարագայ մըն էր, այլ սոյն ճգնաժամը դիտող աչքերու համար, անհրաժեշտութիւն մըն էր, մանաւանդ հանգէսիդ ներկայ ուղղութիւնը յորմէ տեսնուած պէսպիսի կրօնաբարոյական եւ այլ ուշագրաւ յօդուածները՝ պիտի ըսեմ թէ՝ 1915, մեծ պատերազմի մահացու հարուածներէն մազապուր ազատած հայ ցեղի հոգեկան եւ բարոյական կենսատու ջանք իսպառ մարելու եւ յամենայն ժամ իր գոյութիւնը ցոյց տուող թունալից փոթորիկներու

գիմադրող, տոկոսն արագաստներու գեր կը կա տարեն: Ուրեմն իբր քաջ նաւաստի, պիտի մաղթեմ որ մինչեւ վերջ՝ կրօնք եւ բարոյակա- նութեան հակընդդէմ հոսանքներու՝ թիաւա- րող ուժերդ կրկնապատկուին ու քառապատկը- լին եւ այսու դէթ «Րահնիմա» նաւակիդ հեծ- եալ արկածեալներն ազատին...:

ՅՈՎՀ. ՔՀՆՅ. ԿԵՎՀԻՐԵԱՆ

Ատիս-Ապապա

ՍԻՅԱՍԻ ՈՍՊԵՐԼԵՐ

Էվրօփատա թէրք ի թէսլիհաթ մէսէլէսի Գօն ֆէրանսը թէէսիբ օլունմագտա տըր: Հազըր- լըդ հալինտէ օլաճագ մէճլիս Փետրվար 15տէն Մարտա թէստիլ օլտու: Ֆրանսա հէր թարաֆ- տա մուհարէպէտէ օլտուգճա շիմտի օրտու եա թէսլիհաթ թահտիտ էթմէք եէրինտէ տէյիլ տիր: Ինկիլթէրրա տախի Մուսուլ թարաֆըն- տա Թիւրքլէրին թէհտիտի ալթընտա օլտուգ- ճա օ տա հազըր տէյիլ: Իթալիա եէնի իշէ պաշ լայան պիր տէօվլէթ կիպի եէնի եէրլէր գապթ էթմէք նիյէթինտէ օլտուղունու կիզլէմէյօր վէ կէօղիւ Անատուլ, Իզմիր թարաֆընտա օլտու- ղու տա պիր սըրր տէյիլ տիր: Ալէլիսուսու Մու սօլինի հիւքիւմէթի ասքէրի գուվլէթ իւզէրինէ պինա օլունմուշ տըր: Բուսիա կիպի պէօյիւք պիր միլլէթ տախի ձէմիյէթ ի Ազվամա կիրիպ տէ սիւհալարընը պիր թարաֆա գօյմազ իսէ պու թէչէպպիւս նէթիճէ վէրէմէզ: Բուսիա թէրք ի թէսլիհաթ մէսէլէսիին գօնուշմաղա րաղի օլաճագ, էյէր Թինէվտէն պաշգա պիր մահալտէ օլուր իսէ, չիւնքի 1922տէ օրատա Վօրօվսքի իսմինտէ պիր Բուս Պօլէվիք մուրախասը գաթլ օլունտու վէ անը էօլ- տիրէն՝ Պօլէվիքլէր թարաֆընտան թէքմիլ ֆամիլեասը էօլտիւրիւմիւշ պիր Բուս իտի, վէ Թինէվ մահէմէսի անը պէրաէթ էթտիրտի իտի: Բուս Փարիզ սէֆիրի Բագօվսքի Փարիզ- տէ Բուսիանըն էսքի պօրճլարը մէսէլէսի հագ- ղընտա գօնուշմագտա տըր: Ամէրիգա պիզի թանըր իսէ 320 միլիօն տօլար վէրիւրիդ տէյօր: Ֆրանսայա դարըն հալա ինտա էթմէքտէ տիր- լէր:—ձէմիյէթ ի Ազվամա գօնուշուլան ախէր պիր մէսէլէ տախի փասափօրթ վէ վիզէ մէսէ- լէսի տիր: Էհալիլէր պու մէսէլէտէն չօգ գահ- մէթ չէքիս չօգ մասրաֆ էթմէքտէ տիրլէր:

Կէչէն սէնէ եարըմ միլիօն Ամէրիգալըլար Եօլ- ճուլուգ էթմիլլէր վէ փասափօրթ վիզէսինէ 20 միլիօն տօլար փարա սարֆ էթմիլլէր տիր: Պու նու ճիւմլէսի իթթիֆագէն պիր գօլայ Եօլա գօյ մագ տիւշիւնիւյօրլար:

Մ. Ամէրիգատա՝ հիճրէթ գանունընտա տախի պիր թէստիլաթ եափմագ իշիւն պէլլի պիր հարաքէթ վար տըր: Մուհաճէրաթ նա- ղըրը Մ. Տէյվիս տախի պիր նութգ իրատ է- տիպ շիմտիքի գանունըն ինսանիյէթիէրվէրա- նէ օլմատըղընտան պահա էտիյօր: Նիչէ ֆա- միլեա ազալարընըն պիր պիրինտէն ալըըմըշ օլմասը վէ Ամէրիգատան փարա Եօլայըպ հէր քէս խարիճտէ քէնտի ազալարընը պէսլէմէլէրի հէմ ինսանիյէթէ մուվաֆըդ տէյիլ հէմ տէ իդ- թիսատէն մուղիրր տիր տէյօր: Այնի գէման- տա, «Մէքսիգօտան վէ պաշգա եէրտէն կէլէն- լէրէ գօթա գօյմալը իդ» տէյօր: Ղարպի վիւա- յէթլէր տէ եարըմ միլիօն Մէքսիգօլու վար տըր քի պուշլար տահա էտնա ճինստէն օլուպ, Ա- մէրիգա միյարընըն էնտիրիյօրլար: Կէչէն սէնէ Մէքսիգօտան 90 պին ասէմ կիրմիշ վէ 3 միլիօն ասէմ օ հուտուտտան կէչիպ տէօնմիւշ: Քէգա Գանատատան 10 միլիօն ասէմ կէչիպ տէօնմիւշ տիր:— Մ. Ամէրիգա Սէնէյթ մէճլիսի 3 սէնէ միւպահաստէն սօնրա տիւնեա մահէմէսինէ ազա օլմագլըղը 17 ըէյէ գարըն 76 ըէյ իւշ գա- պուլ էթմիշ տիր: Բէիս Ուիլսընըն կիւնիւնտէն պէրու ծնուն մէպտէլէրինէ տօղրու աթըմըշ օլան պու իւք ատըմ տըր:

Ֆրանսանըն միլլի մէճլիսի պիր գաշ կիւն- տէն թէքրար աշըլըյօր վէ Պրիան պէօյիւք պիր միւճատէլէյէ հազըրլանըյօր: Էն պէօյիւք մէսէ լէ պիւտէ տիր քի մալիյէ նազըրը Տումէրկին հազըրլատըղը փրօկրամը մէճլիսին խարիճիյէ գօմօսիօնը գապուլ էթմէյիպ պաշգա պիր փը- րօկրամ հազըրլատըլար: Շիմտի պու իքի փրօկ- րամլար արասընտա միւճատէլէ օլաճագ տըր: Գօմօսիօն 4,000 միլիօն ֆրանգ ֆաղլա հասը- լաթ պուլուպ 500 միլիօն տա մասրաֆլարտան քէսմիշ տիր: Շիմտի գօմօսիօն ազալարընտան մատա 25 մէպուս սէօղ ալմըշ տըրլար:— Սիւ- րիա ճէպհէսինտէն չօգ մալիւմաթ վէրիւմէյօր. անճագ օրասը հալա թէսքին օլունմամըշ, Շամ պիր հարպ մէյտանը հալինտէ սօգաղարտա նի վէ շմէնտըֆէրին Բուսլարա թէսլիմինի յէօգ գօնուլմուշ վէ էթրաֆտա հիւճիւմլէր էք- սիք տէյիլ տիր: Պիր չօգ ասքէր կէլմիշ օլուպ

պէօյլւք պիր հիւճիւմ իլէ տիւճէնի թէմիլէ-
մէք տիւճիւնիւլիւյօր: Շամտան փէք չօզ հհալի
հիճրէթ էտիյօր:

Իթալիանքն ինկիլթէրրայա պօրճը մէսէլէ-
սի դարարլաշտըրըլմըլ տըր: Իթալիա սէնէվի
4 միլիօն ինկ. լիւրասը վէրէրէք 62 սէնէտէ էօ-
տէյէճէք. իւք թէէտիյաթ Մարտտա պաշլայա-
ճադ: Իթալիանքն ինկիլթէրրա պանդասընտա
թէէմինաթ իշիւն պրագտըղը 22 միլիօն լիւրա ալ
թուն տէփօղիթ տախի 1928տէն պաշլայարագ
6 այտա պիր միլիօն իատէ օլունաճադ: Հէր նէ
զէման ինկիլթէրրանքն Ալամանիատան ալտը-
ղը թամիրաթ փարասը Ամէրիգայա վէրտիյին-
տէն զիյատէ օլուր իսէ Փազլասը միլթթէֆիդ-
լէրին հիսապընա գայտ էտիլէճէք տիր: Պու
խապէրլէր Իթալիատա չօզ մէսէրրէթ իլէ գա-
պուլ օլունմուշ: Մուսօլինի Չըրչիլ իշիւն մէտ-
հիյէլէր սէօյլէմիշ տիր:— Մուսօլինի խասթա
տըր. պաղըրսաղընտան եարա վար զանն օլու-
նույօր վէ պէլքի ամէլիյաթ լազըմ օլաճադ
տըր:

Չինտէ մուհիմմ վազաալար. ճէրեան էտի-
յօր: Ճէն. Չանկ Յօլին Մուզտէնի վէ Ուրպինի
զապթ էթտիքտէն սօնրա Բուս մէմուրլարընը
ասքէրի շմէնտըֆէրլէ մէճճանէն թաշըմաղա
մէճպուր էյլէտի: Մանչուրիա շմէնտըֆէրլէրի
Բուս իտարէսի ալթընտա տըր: Բուս տիրէք-
թօրը Իվանօֆը հապս էթտիլէր վէ ճէպրէն չը-
մէնտէֆէրի իշլէթտիլէր: Բուսիա սէֆիրի Գա-
րախան իլթիմաթօմ վէրիպ, իւշ կիւնէ գատար
տիրէքթօրըն թախիլիյէսինի ասալիշին իատէսի-
նի վէ շմէնտըֆէրլին Բուսլարա թէսլիմինի
թալէպ էյլէտի: Եօգ իսէ գըրմըղը օրտունուն
կէլիպ պու թալէպլէրի իճրա էտէճէյինի պէ-
յան էյլէտի: Պու վազաա էլպէթ ճափօնիայը
վէ ինկիլթէրրայը Փարգսըղ պրագմայօր, օն-
լար տիգզաթ իլէ պէլէյօրլար: Մէսէլէ պիր
Բուս Չին մուհարէպէսինէ վէ օնտան տա պաշ-
զալարա սիրաէթ էթմէյէ գատար կիտէպիլիլի:
Ինկիլթէրրա, Յրանսա, Իթալիա վէ ճա-
փօն հիւքիւմէթլէրի Ավսթրիատան թալէպ է-
տիյօրլար քի 3000 գատար մէթրէյէօզ եափան
Փապրիգալար գափատըլըպ մաքինալար գը-
րըլսըն:

Սերպիատա կէնիշ պիր Պօլէվիդ թէշքիւ-
թը պուլունմուշ վէ 200 գատար քիմսէլէր հապս
օլունմուշ տըրլար: Փասիշ գապինէսի իսթիֆա
էտէճէք տիր վէ խարիճիյէ նաղըրը եախօտ մէ-

պուսան րէխի եէրինէ կէչէճէք զանն օլունու-
յօր:

Բումանիա հիւքիւմէթի 20,000 գատար Ա-
լաման վէ Ավսթրիալըլարը մէմլէքէթտէն իւ-
րաճ էտիյօր:

Ծումանիսքանտա եէնի պիր տախիլի իս-
թիգրազ եափըլըյօր քի հէր քէսին էլինտէ պու
լունան քեաղըտ փարալարըն րուպը պու իսթիգ
րազա քէսիլէճէք վէ 100տէ 6 Փաիդ վէրիլէճէք,
իսթիգրազ պիր րուպ միլիօն տրախմի օլաճադ
տըր:

Ճափօնիա պաշ վէքիլի Գօնթ Գաթօ իւշ
կիւնիւք խասթալըգտան սօնրա վէֆաթ էյլէ-
միշ տիր: Գաթօ 67 հաշընտա օլուպ 30 սէնէ-
տէն պէրրու վաթանընա խըղմէթ էտիյօր իմիշ
վէ ճափօնիանըն խարիճի սիյասէթինէ էն պէօ-
յիւք ճիհէթ վէրէն պու իմիշ: Ուզուն վագըրթ
Լօնտրա սէֆիրի օլուպ գրալ էտվարտտան նը-
շանլար ալմըլ, ինկիլիդ, ճափօն մուհաէտէսի-
նի թէրթիպ էտէն, Չին ճափօն մուհաէտէսի-
տէ ճափօնիանըն թալէպլէրինի գալէմէ ալան
պու գաթ իմիշ: Միւշարիլէյհին վէֆաթը իւզէ-
րինէ ճափօնիատա ճիւհիւրիյէթ ուսուլունուն
տահա զիյատէ րաղպէթ պուլաճաղը զանն օ-
լունույօր:

Ալամանիա գապինէսի, Լութէր թարաֆըն-
տան թէշքիլ օլունմուշ տըր: Լութէր Բայխս-
թակ հուզուրընտա գուլվէթիլ պիր նուլթդ ի-
րատ էտիպ մէճլիստէն իթիմատ րէյի թալէպ
էյլէմիշ վէ մէճլիս գապինէյէ իթիմատ էթմէդ
իսէ չէքիլէճէյինի թէհտիտ էյլէմիշ տիր: Պու
պիր շազա տէյիլ տիր: Ալամանիա պիր Եօլ իլէ
իտարէ օլունմալը տըր վէ էյէր պու չէքիլտիր-
մէք տէվամ էտէր իսէ պաշգա չարէ պուլունուր
տէյու աշըգտան ասքէրի տիգթաթօրլուգ օլա-
ճաղընը խապէր վէրմիշ տիր: Լութէր գապինէ-
սի տիւշէր իսէ Հինտէնպուրկըն մէճլիսի տաղը-
տըպ ասքէրի պիր իտարէ թէշքիլ էտէճէյի
զանն օլունույօր: Լութէր Ճէմիլէթ ի Ազվամ
իշիւն, «Պիդ իշինտէ օլարագ հագգըմըղ
տահա էյի միւտաֆաա էտէպիլիլ իդ
վէ պիդիմ իմգալատըղըմըղ դարարլարը պաշ-
զալարը տախի իճրա էտէճէքլէր» տէմիշ տիր:

Էնգարէ վիւքէլա մէճլիսի Իսմէթ փաշա
րիասէթի ալթընտա Մուսուլ մէսէլէսի իշիւն
Ֆէվզ էլատէ մէճլիսլէր եափմազտա տըր: Պու
մէճլիսլէրտէն սօնրա ինկիլթէրրա իլէ պիր մու
գալէլէյէ կիրիպ կիրէմէյէճէքլէրի մալիւմ օ-

լաճազ տըր: Իգտամըն եազտըղընա կէօրէ Թիւրքիա Մուսուլըն քէնտինէ վէրիլմէսինտէն պաշա պիր շարթ գապուլ էթմէյէճէք, անճազ Թէվֆիդ Ռիւշտի պէյին թէքլիֆ էթտիյի տէրէճէտէ ֆէտաքեհարլըգ էտէճէք տիր: Ռիւշտիւ քէյին Պէլկրատտա Սըրպ հիւքիւմէթինին պիթարաֆլըղընը էլտէ էթմէք իչիւն չալըճըճ իտիյինի Տէյլի Թէլէկրաֆ գիքը էտիյօր: Ղիրա հարպ պաշար իսէ Իթալիա վէ Եոննանիսթանըն միւտախէլէ էտէճէյինտէն գօրգուլույօր: Տիկէր թարաֆտան Թիւրք սէլահիյէթտար մէն պալարտա Գալգասիա ճէպէհսինտէն տախի Թիւրք ասքէրէրինի չէքմէք տօղրու տէյիլ տէյօրլար: «Ռուս-Թիւրք անտնամէսինէ ըաղմէն Գարս վէ Արտահան ճիհէթինի մուխաթարաթա գօյմազ օլամազ» տէյօրլար: Թիւրքիատա եէնի գանուլն իլէ չօգ գարը ալմազ եասազ օլմը իտիյինտէն Ահրամ պէյ 30 գարըսընը պիր սօֆրայա տալէթ էտիպ քէնտի քէնտինի վէ գարըլարըն քեաֆֆէսինի գէհրլէմիշ:— Շափգա գանուլընա գարը թահրիքեաթ եափտըղը իչիւն էրգրուտա պիր գատըն ասըլմը տըր:— Սթանպօլտան կէօթիւրիւլէյնլէրին մուհաքէմէսի էնգարէ իսթիլլալ մահքէմէսինտէ տէվամ էտիյօր:— Մ. Ամէրիգա հիւքիւմէթինի Լօգէն անտնամէսինի թաստըգա մէճպուր գըլմազ իչիւն, Թիւրք հիւքիւմէթի Ամէրիգա թիւթիւն ֆըրմլարընտան աղըր կէօմրիւք թալէպ էթմէք տէ օլմուշ տըր: Հիւքիւմէթ Իսթանպօլտաքին տէն էվվէլա 10,000 լիրա թալէպ էտիպ սօնրա 7,500է էնտիրմիշ վէ նիհայէթ գումփանիանըն պազը էչեասընը միւհր ալթընա ալըպ սաթարազ պու մէպլաղը թահսիլէ թէչէպպիւս էթմիշ տիր: Ատմիրալ Պրիսթըլ պուլը մէն էյլէմիշ տիր: Թիւրքիատաքի Ամէրիգա գումփանիալարը քէնտի մէրքէլլէրինի Եոննանիսթան վէ Պուլ կարիայա նազլ էթմէյի տիւշիւնիւյօրլար իմիշ:

ԱԶԳԱՅԻՆ ԽԱՊԵՐԼԵՐ

Մեկգոնեան վասիյէթի նիգամի սուրէթտէ Իսքէնտէրիյէ մուխաթէլիֆ մահքէմէսի թարաֆընտան Հ. Բ. Ը. Միւթիւն իսմինէ թահվիլ օլունմուշ տըր: Մեկգոնեան ֆապրիգասը հիսսապ էտիլիպ թամա պէտէլի հիւքիւմէթ թահվիլթընա թէպտիլ օլարազ Ինկիլիզ Ամէրիգա պանգալարընա գօնուլաճազ: Պու սէրմայէնին իրատընտան սէնէվի 1. Գըպըրստա 500 էօքսիւզ

սազլանաճազ. 2. 1000 Ինկ. լիրասը Երուսաղէմ Պատրիարքըղընա վէրիլիպ ժառանգաւորաց մէքթէպտէ չայիրտլէր օգուտուլաճազ. 3. 1000 լիրա Սթանպօլ Փաթրիքլիյինէ վէրիլէճէք քի 500իւ իլէ խասթախանէտէ Մեկգոնեան իսմինէ եաթաղար սազլանսըն 500տէ պաշգա խայրիսահ մազաէտլէրէ սարֆ օլունսուն: Սէնէվի 3000 լիրա Հայաստան Համալսարանընտա Հայ լիսան, թարիխ վէ քիթապէթ թալիմինէ սարֆ օլունաճազ տըր: Պունլարտան արթան պիր հասըլաթ օլուր իսէ. 1. Գըպըրստա պիր սանաաթ մէքթէպի աչըլաճազ. 2. Եինէ Գըպըրս ոըրանոցընտա պիր մաթպաա աչըլաճազ քի Հայճա քիթապ զազէթա նէչր օլունսուն, 3. էվրօփատա թալէպէլէր թալիմ էտիլէճէք, 4. Գըպըրստա եա պաշգա եէրլէրտէ մէքթէպլէր աչըլաճազ: Պունտան մատա Մեկգոնեան իսքէնտէրիյէտէ պիր մանկապարտէզ եափըլմազ իչիւն 5-7000 լիրա վէ Գըպըրստա Սր. Մակար վանըընըն եօլու եափըլմազ իչիւն 1000 լիրա թախիս էյլէմիշ տիր: Հայ գէնկինլէր իչիւն նէ կիւզէլ միսալ տըր. եանի սաղլըգլարընտա էլլէրի իլէ վասիյէթի եափըպ իճրա էթմէք վէ անլէրի սաղլամ թէմէլ իւզէրինէ գօյմազ: Պու ուսուլ էն չօգ Ամէրիգալըլար արասընտա ճարի տիր: Հայ ազգը Մեկգոնեան իսմինի տալիմ հիւրմէթ իլէ եատ էտէճէք տիր:— Հ. Բարեգործական Հայաստանա 2000 լիրա եօլլամը տըր. Յակոբեան մայրանոց իչիւն: Սանասարեան վէ Հէրեան վասիյէթլէրի տախի Հ. Բարեգործական թէրք օլունաճազ տըր: Վիէննա Միթիթարեան հայրլար Գօքինիատա վէ Ֆիլիպպէտէ մէքթէպլէր աչմաղա կիթմիշ տիրլէր:— Հայաստանտա եէնի պիր պանգա աչըլաճազ տըր: 1924-25տէ Հայ Առեւտրական վէ Արարատ չէրքէթլէրի 31 միլիօն ըուպլի իչ եափմը տըրլար:— Հիւքիւմէթին ալըշ վէրիշ իչի անճազ 4 միլիօն 700 պին ըուպլի օլմուշ տըր:— Երեւանտա 60,000, Ալէքսանտրափօլտա 55,000 էհալի վար իմիշ: Հայաստան էհալիսի կիւնտէ 122 պին վուլթ էքմէք սարֆ էտիյօր: Պու իքի չէհրլէրտէ եէնի ուսուլտա ֆուրունլար աչըլըյօր:— Նոր Պայազիտտէ տիքիլէն 10 պին աղաճտան 6,000ի թուլթմուշ տըր: Շամ շատինտէ 2000 չօճուգլար մէքթէպէ կիտիյօրլար:— Եոննանիսթանտա Եոննան թէպաասը օլանլար ասքէր ալընմազտա տըրլար: Պազիլէրի եա

Եռանան եա Թիւրք թէպէ՝ Թինի եա Նանսէն
փասափօրթը ալմաղա մէ՝ -ը տըրլար: Պուլ-
կարիսթանտա տախի 25,00 Հայլար Պուլլար
թէպասաը եազըլմազ իւզրէ միւրէճաաթ էթ-
միշլէր տիր: Միւր զազէթասը տէյօր քի, «Պու-
նա իթիրազըմըզ եօզ: Հայլար զայրէթլի վէ
միւթէրազըլ տըրլար, լաքին հէր նէ եափսազ
Թիւրքէ սէօյլէմէյի թէրճիւ հտիյօրլար»:—
Իսքէնտէրիյէ Առաջնորդ վէքիլի Մամբրէ վար-
դապետ Պալաքեան Սրբազանա վէքեալէթ էթ-
մէք իւզրէ տալէթ օլունմուշ տըր: Պալաքեան
եպս. Պէլճիզա Հայլարընըն թէշքիլի իշիւն Պը-
րիւքսէլէ կիթմիշ տիր:

Յունվար 28տէ միւթէվէֆֆա Յով-
հաննէս Թէլֆէեան էֆէնտինին մախտումը Պրն.
Կարապետ Թէլֆէեան Տօզ. Ա. Նազգաշեանըն
քէրիմէսի Օր. Ֆիլէրա իլէ նշանլանմըշ տըր-
քէրիմէսի Օր. Ֆիլէրա իլէ, քէզալիք միւթէ-
վէֆֆա Յարութիւն Կոստիքեան էֆէնտինին
եան էֆէնտինին մախտումը Պրն. Սիմօն Կոս-
տիքեան Տօզ. Ա. Նազգաշեանըն քէրիմէսի Օր.
Թհէլմա իլէ նշանլանմըշ տըրլար:

ԱՐԱՆԸԼԸՅՈՐ

Ալպուսթանլը Յարութիւն Թերունեանըն
պիրատէրլէրի Մանասէ վէ եփրեմ՝ Յարութիւ-
նըն նէրէտէ օլտըղընը պիւմէք իսթէրլէր: Ֆօ-
թօկիրաֆընը տա սընֆ արգատաշը օլան վէր.
Սիսակ Մանուկեանա աթիտէքի էտրէսէ կէօն-
տէրմէսի արզու օլունուր:—
Protestant Church, Aleppo, Syria.

Կարապետ վէ Գարեգին Մալաթիեան՝ պի-
րատէրլէրի Նազարէթ վէ Պօղոսը պուլմազ իս-
թէրլէր էտրէսէրի:—

Care of Mr. Hampartzoum Havanjian
Armenian Church in the Camp, Beiruth, Syria

ՊՈՒԼՈՒՆՄՈՒՇ

Պրն. Յակոբ Ուզունեանըն էտրէսի աթիտէ-
քի տիր:—
3 Victoria Ave., Bishopsgate, London, E.C., Eng.

ԱՅԱՇԻ ԲԱՆՏԸ, Տօզթ. Ա. Նազգաշեանըն
Այաշա կէօթիւրիւլիւպ դաթլ էտիլէն Հայ միւ-
թէֆէքէրլէրի հիքեայէսի. 50 սէնթ, Բահ-
նիւմայա եա քէնտինէ միւրէճաաթ:

ՏՕԳԹ. Ա. ՆԱԳԳԱՇԵԱՆ

10-1 է դատար 510 W. 166 St. Billings 5018
4-630, 207 Lexington Ave. Ashland 1461

էրմէնիճէ, Թիւրքէ եա Ինկիլիզէ լիսան-
տան հէր հանկի պիր քիթապա իհթիյաճ հիսս
էթտիյինիդտէ աթիտէքի էտրէսի միւրաճաաթ
էյլէյինիզ:—

The Armenian Educational Foundation
331 Fourth Avenue New York, N. Y.

ՐԱՅՏԻԻՄԱ

Բահնիւմանըն սէնէվի ապօնէ պէտէլի պէշ
տօլար (\$5.00) տըր:

Սիւրիաաա վէ Եռանսիսթանտա պուլու-
նան մուհաճիրլէրտէն պու սէնէ ապօնէ եազը-
լանլար իշիւն Բահնիւմանըն սէնէվի ապօնէ պէ-
տէլի իւշ տօլար (\$3.00) տըր:

Մ Ի Ի Ն Տ Է Ր Ի Ճ Ա Թ

ՊէՆՏ Ի ՄԱԽՍՈՒՍԼԱՐ:—

Պիւր Ալիւմ Տիմսիգ
Ինկիլիզէ Սէօյլէյէն էրմէնիլէր
Ազգային Լօգարմօ

ԲՈՒՀԱՆԻ ՀԱՅԱԹ:—

Էննէպի Տիյարտա Նազմէ
ՆԵԻՏՈՆ ՅԱՐՈՒԹԻԻՆԵԱՆ
Բուխանի Միւքալէպար

ՄՈՒԽԱՊԵՐԱԹ:—

Տէօն Կերի ՏՕԳ. Ա. ՆԱԳԳԱՇԵԱՆ
Իքթիհատ էտէլիմ Գ. ԼԱԶԻՆԵԱՆ
«Նէրէյէ» մի՞ «ՔիմէՏ մի՞
վեր... Ս. ՄԵԼԳՈՆԵԱՆ

ՄԻԹԵՆԵՎՎԻ:—

Լասթիգ
Իֆի Մէշուր Հայլար
Հապէշիսթանտա Մէֆթուպ
ԱՐԹ. ՅՈՎՀ. ՔՀՆՅ. ԿԵՎՀԵՐԵԱՆ
ՍԻՅԱՍԻ ԽԱՊԵՐԼԵՐ:—
ԱԶԳԱՅԻՆ ԽԱՊԵՐԼԵՐ:—